

ΕΛΛΑΣ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΔΙΣΕΒΑΣΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΠΕΜΠΤΗΝ & ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Έτος ΣΤ'. Αριθ. 405

Διευθυντής: ΓΕΩΡΓ. Α. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ

Αθήναι. — Πέμπτη 10 Ιανουαρίου 1913

ΕΙΡΗΝΗ Η ΠΟΛΕΜΟΣ;

Ο μὲν Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκος Ἰωσήφ προσπαθεῖ νὰ συγκρατήσῃ τὴν εἰρήνην, ἀλλ' ὁ Διάδοχός του Φραγκίσκος Φερδινάνδος ἔχει κηρυχθεῖ ὑπὲρ τοῦ πολέμου. Ποῖος ἐκ τῶν δύο θὰ ἐπικρατήσῃ;

* Η ΝΙΚΗ *

«Η 5η Ιανουαρίου προσέθεσε μίαν νέαν ένδοξον σελίδα εις την ναυτικήν ιστορίαν της Ελλάδος. Ο Έλληνικός στόλος ένκησε τόν Τουρκικόν και τόν Δαρδανελλίον, όπου επανέπλευσε και εκρύβη πάλιν εις το Ναγαρά τὰ ύδατα, διά νά επαγορθώσῃ τὰς ἐκ της ναυμαχίας βλάβας, αἰτίνες τὴν φορὰν ταύτην φαίνεται δι' εἶνε σοβαρώταται.

Ο Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν συνεχάρη τὸν στόλαρχον, τοὺς ἀξιωματικούς καὶ τοὺς ναύτας διὰ τὴν γενναϊότητα τῶν καὶ διὰ τὴν ἐπικαιρότητα τῆς νίκης. Πράγματι ἡ ἐπικαιρότης τῆς νίκης καὶ ἡ σημασία της οὐδένος τὴν ἀντίληψιν διαφεύγει. Εἰς στιγμὰς κατὰ τὰς οποίας ἡ Τουρκία ἐξήγησε τὴν τελευταίαν ἀγκυρὰν τῆς σωτηρίας της εἰς τὸν στόλον της, ἡ μεταξὺ Τενέδου καὶ Τυμβρου ναυμαχία καὶ ἡ νέα νίκη τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ὑπῆρξε δι' αὐτὴν καὶ τὸ ὅσιον πλῆγμα μετὰ τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν πλέον μετατροπὴν τῆς τύχης τοῦ πολέμου δύναται νά ἐπιβῇ ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἡ κυριαρχία τοῦ Αἰγαίου παραμένει εἰς τὴν κυανόλευκον καὶ ἡ ἥττα τῆς ἡμισηλῆς εἶνε ὀριστική.

Ο Ἕλληνας ναύαρχος, ὁ καταναυμαχῆσας τὸν Τουρκικόν στόλον, ἀνέπτυξε μετὰ τὸν ἀξιωματικὸν καὶ τὸν ναυτῶν ὅχι μόνον μεγάλην γενναϊότητα, ἀλλ' ἐπέδειξε συγχρόνως ψυχραιμίαν, καὶ σύνεσιν, δύο ἐπίσης μεγάλας ἀρετὰς, αἰτίνες εἰς τὰς περιστάσεις μάλιστα ὑπὸ τὰς οποίας ἐγένετο ἡ ναυμαχία, ἐκρεπε νά πρωτανεύσουν διὰ νά ἐπιτευχθῇ ἀσφαλέστερον ἡ νίκη ἀνευ κινδύνων καὶ ἀνευ ζημιῶν.

Ἡ φυγὴ τοῦ Τουρκικοῦ στόλου δ' ὡς ἐπὶ τὴν νίκην, ἦτο ἡ μεγάλη νίκη τοῦ Ἑλληνικοῦ.

Εἰς τὸν ναύαρχον Κουντουριώτην, τὸν ἀναπτύξαντα τὰς ἀρετὰς ταύτας διὰ τὴν ἐπιτέλειον τοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκοντος, σύμψας ὁ Ἑλληνισμὸς ἐκφράζει μετὰ τοῦ θαυμασμοῦ του καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην του.

Μετὰ τὴν ἐκβασιν τῆς ναυμαχίας τοῦ παρελθόντος Σαββάτου καὶ τὰ σύμμαχα Βαλκανικά κράτη ὀφείλουσαν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν κ. Κουντουριώτην καὶ πρὸς τὴν Ἑλλάδα, διὰ τὴν νίκην τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου. Ἡ νίκη ἦτο σημαντικὴ καὶ ἐπικαιρὸς δι' ὅλους τοὺς συμμάχους.

Α.

ΑΚΑΤΑΝΟΗΤΟΣ ΣΤΑΣΙΣ

Τὰ ἀγγελώμενα ἐκ Ρόδου κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Θεοφανείων φαίνονται πράγματα ἀπίστευτα ἐκ μέρους ἀρχῶν, αἰτίνες ἐκπροσωποῦσι χώραν πεπολιτισμένην ὡς τὴν Ἰταλίαν καὶ λαὸν ὡς τὸν Ἰταλικὸν πρὸς τὸν ὁποῖον οἱ Ἕλληνες ἐξεδήλωσαν πάντοτε αἰσθητικὰ ἀδελφικά. Ο λαὸς τῆς Ρόδου διὰ νά μὴ ἐκδηλώσῃ τὰ αἰσθητικὰ του τὰ ἐνωτικά πρὸς τὴν Ἑλλάδα

ἐυρέθη πρὸς τὸν Ἰταλικὸν λογιῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἀπηγορεύθη τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ αὐτὴ ἡ κατὰ τὸν Τυμῖον Σταυροῦ, τελετὴ τῆς Ἑκκλησίας, τὴν ὁποίαν ἐσεβάσθησαν καὶ εἰς τὰς ἀγριωτέρας αὐτῶν ἐξάρσεις κατὰ τὸν Χριστιανὸν οἱ Τούρκοι.

Ἐάν ἡ Ἰταλία εἴχε προσαρτήσῃ ὀριστικῶς τὴν Ρόδον καὶ τὰς λοιπὰς νήσους τὰς οποίας κατέλαβε, θὰ ὑπῆρχεν ἐπὶ τέλους δικαιοσύνη διὰ τὴν τοιαύτην στάσιν τῶν ἐκεί Ἰταλικῶν ἀρχῶν κατὰ πάσης ἐκδηλώσεως φρονήματος μὴ συνάδοντος πρὸς τὸ καθεστὸς, θὰ ὑπῆρχε δὲ καὶ τότε λόγος νά σχολιασθῇ ἡ χρῆσις τῶν μέτρων τὰ ὁποία λαμβάνουν.

Ἀλλὰ ἡ κατὰ τὴν εἶνε προσωρινή, τοῦτο δὲ διεδηλώθη ἐπισήμως καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Ἰταλικῆς Βουλῆς. Πρὸς τί τότε ἡ τοιαύτη διὰ τῆς λόγους ἀπαγορεύσεως καὶ αὐτῶν ἀνόμη τῶν θεοσεβτικῶν τελετῶν τῶν Ἑλλήνων τῆς Ρόδου;

Ο ἴδιος

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Τὴν πρωίαν τοῦ Σαββάτου 5 Ιανουαρίου ὁ Τουρκικὸς στόλος πλὴν τοῦ «Χαμηδιῆ» ἐξῆλθε τῶν στενῶν καὶ ἐγκατέλειπε διὰ πρώτην φορὰν τὴν σκέπην τὸν φρουρίον.

Ο Ἑλληνικὸς στόλος ἀνέμενε εἰς τὸν λιμένα τοῦ Μονόδρου. Ἀμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἐπρόκειτο πρὸς συνάντησιν του. Συνήφθη ναυμαχία διαρκέσασα ἀπὸ τὴν 11 1/2 π. μ. μέχρι τῆς 3 π. μ.

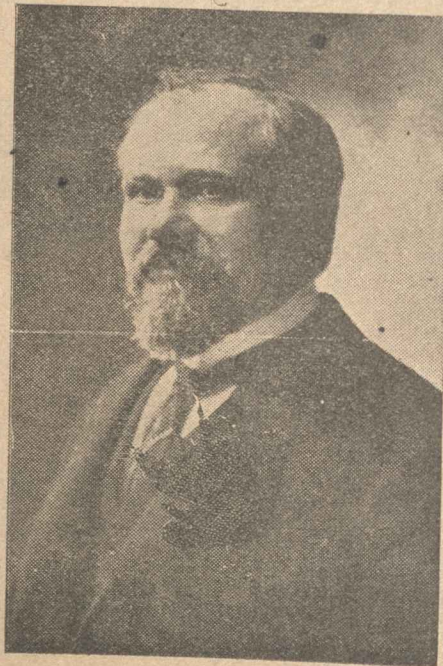
Ο Ἑλληνικὸς στόλος κατενέμνησε τὸν Τουρκικόν, ὅστις ἐτράπη εἰς ἀτακτον φυγὴν καὶ ἐπανεπλέυσεν εἰς τὰ στενά. Ο Ἀβέρωφ κατεδίωξε τὰ ἐχθρικά σκάφη καὶ ἐσταμάτησε μόνον ὅταν εὐρίσκετο οὐχὶ μακρὰν τῶν φρουρίων.

Ο Ἑλληνικὸς στόλος μηδιστὶς ὑπέστη βλάβας, ἐτραυματίσθη μόνον ὁ δόκιμος οὐλιγκὴς Ἀγγελῆς. Αἱ βλάβαι τοῦ ἐχθροῦ εἶνε μέγισται.

Ἐπεδόθη εἰς τὴν Πύλιν ἡ κοινὴ διακοίνωσις τῶν Δυνάμεων, δι' ἧς ζήτησιν ὅπως ἡ Τουρκία ὑποχωρήσῃ εἰς τὸ ζήτημα τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ νά ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτὰς τὴν διαχείρισιν τοῦ ζητήματος τῶν νήσων.

Ο ἀντιστράτηγος κ. Σαπουντζάκης παραμένει εἰς τὴν Ἠπειρὸν ὡς ἀρχηγὸς τοῦ

Ο ΝΕΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΟΥΑΝΚΑΡΕ
Ο νέος ἐκλεγὴς Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας.

Στρατοῦ ὑπὸ τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν τοῦ Δαυδίου.

Ἐγνώσθη ἐκ Παρισιᾶς ὅτι κατέφυγεν ἐκεῖ τὸ διαφυγὼν ἐκ Δαρδανελλίων τουρκικὸν καταδρομικόν, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο τὸ «Μετρητιῆς» ἀλλὰ τὸ «Χαμηδιῆ». Ἐκ Σουεῖ, ὅπου δὲν τῇ ἐπετροπῇ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν νά παραμείνῃ, παρέλαβε 100 τόννους γαιανθράκων καὶ ἀπέπλευσε πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς διώρυγας διανομένου πιδανῶς πρὸς τὴν Γενεύαν ὁλοσσαν.

Εἰς τὴν Ρόδον αἱ Ἰταλικαὶ ἀρχαὶ ἠμπούσαν διὰ βιαίων μέτρων τὴν τελετὴν τῆς κατὰ δόσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων, καὶ τοῦτο διότι μετὰ τὴν τελετὴν ὁ λαὸς τῆς νήσου ἐπρόκειτο νά διαδηλώσῃ τὰ αἰσθητικὰ του ὑπὲρ τῆς ἐνωσεως μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὴν Ἠπειρὸν ἐγένετο τὴν παρελθούσαν Δευτέραν ἐκ μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ γενικὴ ἐπίθεσις κατ' ὅλον τὸ μέγεθος. Ἡ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ Μπαζανίου διὰ γενικοῦ κανονιοβολισμοῦ διήρκεσε κατ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Ο ἐχθρὸς ἐξετοπίσθη ἀπὸ τῶν λόφων τῶν Λεονῶν ἀπὸ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τῆς κατέλαβε τὸ Λοζέτσι. Τὸ πυροβολικὸν τοῦ Μπαζανίου μετὰ μεσημβρίαν ἐβάλλε πλέον ἀσθενέστατα. Ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ ἐπρόσχωσεν ἐπὶ τῶν λόφων τῆς Μανωλίσσας.

ΜΙΚΡΑ ΣΚΙΤΣΑ

Ο ΦΙΑΣ ΤΟΥ ΕΡΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ

Ο κύρ Θύμιος νοικοκύρης τέλειος μὲ τὴν γυναῖκα του ποὺ εἶνε πιστὴ καὶ ἀφοσιωμένη μὲ τὸ μαγαζάκι του ποὺ κάνει χρυσὸς δουλειὰς περὶ τὴν ἡσυχίαν καὶ τακτικῇ. Στὸ σπητάκι του τὸ καλοσυνεργισμένο δὲν εἶνε πολὺ τιμὰ ἐπιπλά, οὐτε λούσα, οὐτε βάζα, οὐτε ἐπιπλα ἀνουβῶ. Δεῖται καὶ τὸ πιάνο καὶ δὲν μελοῦν καὶ γαλλικά. Κορίτσια δὲν εἶνε Μόνα μιά ὑπερήτρια, τὴ Μαλάμω, μιά χωριατοπούλα μὲ ὁλοσπρόγυλο πρόσωπο, μὲ χέρια δυναμμένα γιὰ τὴ δουλειὰ καὶ μὲ μιά ἀφοσίωσι καὶ θυσιασμὸ στ' ἀρετικὰ της ποὺ δὲν βλάπτει τίποτε ἄλλο ἀπὸ αὐτοὺς ἐδῶ καίτοι στὴ γῆ.

Ο κύρ Θύμιος, ἂν καὶ ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἔμαθε καὶ τόσα πολλὰ γράμματα, ἀγαπᾷ τὰ ἀρχαῖα καὶ ὡς μόνον στολίδι μέσα στὴ σάλα τοῦ σπητιοῦ του εἶνε ἕνας Ἑρμὴ τοῦ Πραξιτέλους, ἕνα καλὸ ἀντίτυπο, λίγο μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ πρωτότυπο.

Προχθὲς μιά ἐπαρχιώτισσα συγγενὴς ἐκείνης ἀπ' τὸ χωριὸ της καὶ ἦλθε εἰς τὰς Ἀθήνας. Πῆγε ἀμέσως στὸ σπητὶ τοῦ κύρ Θύμιου. Ἐκεῖνος εἶπε μὲ τὴν γυναῖκα του. Τὴν ὑπεδέχθη ὑπερήτρια.

— Ὅριστε στὴ σάλα, κυρά, δὲν θ' ἀργήσουν τ' ἀρετικὰ.

Κάθισε στὴ σάλα ἡ συγγενὴς ἐπαρχιώτισσα ποὺ ξεκίνησε ἀπ' τὸ χωριὸ της καὶ καίτοι δόλγυρά της τὰ διάφορα ἀντικείμενα μὲ περὶ ἔργα. Τὸ μάτι της, ἔπεσε στὸν Ἑρμὴ τοῦ Πραξιτέλους.

— Ναυμαχία! Δὲν ἔχω ιδέα.

— Λοιπὸν, ἐγὼ σοὺ λέγω, πὼς αὐτὴ τὴν μάχη γίνεται ναυμαχία. Ἀχ, μωρὲ νὰ τὰ δουλεύααν ὅλα. Νὰ μὴ μείνῃ οὕτε ἕνα.

— Ἐξέκουσθε νὰ μοὺ λέγῃ—στὸ ναυακὸ μας ἔχουμε λιοντάρια ἀληθινά.

— Ἐ, μόνον ποὺ τοὺς ἔφευγε ἐκεῖνο τὸ ἀναθεματισμένο, αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει. Εἴτανε ἄλλοις ὁμήγη. Αὐτὸ πέρασε καὶ μὲ σβυσμένα ρανάρια, κ' εἶται πολὺ δίκαια νὰ μὴν τὸ ἀντιληφθῶν.

— Ἄν καὶ τί ἔκαμε, κ' αὐτὸ ποὺ βῆκε; Χάσανε οἱ ἐρίφιδες ἕνα καράβι ἀδίκαια. Γιατὶ μέπεις κόνανε τὸν λογαριασμὸ χωρὶς τὸν ξεροδόχο.

— Λοιπὸν γιὰ σοὺ, μοὺ λέγει βιαστικά, αὐὰ νὰ μάθω γιὰ τὴν ναυμαχία.

Καὶ μὲ ταχύτητα αὐτοκινήτου, ὁ φίλος μου ἔδωκε ἀπὸ μπροστὰ μου.

— Ὅρα 1 μ. μ.

— Ἦ πόλιν καὶ ἰδίαι ἀ κεντρικαὶ ὁδοὶ ἔχουν ἀφῇ μίαν πανηγυρικὴν ὄψιν.

— Ο κόσμος ἀνάστατος, γεμάτος ἐνθουσιασμὸ καὶ μὲ ἀληθινὸ ἐνδιαφέρον τρέχει διὰ νὰ μάθῃ ὅσο καὶ τὴν ἐλαχίστην πληροφορίαν.

— Σὺν τέλει μεγάλῃς εἶνε ὁ κόσμος σὲ κάθε ἡμέρῃ, σὲ κάθε γωνίᾳ τοῦ δρόμου.

— Ἐνὰς ἀρχίζει τὴν κουβέρτα καὶ χίλιοι σταματοῦν.

— Ἐβῆκε ἡ ἀμάδα, λέγει κάποιος.

— Αὐτὸ τὸ ἔβρισκε, μὴν ἔμαθες τίποτε ἄλλο; Πάντοτε οἱ ἄλλοι.

— Ὅχι γὰρ τὴν ὥρα.

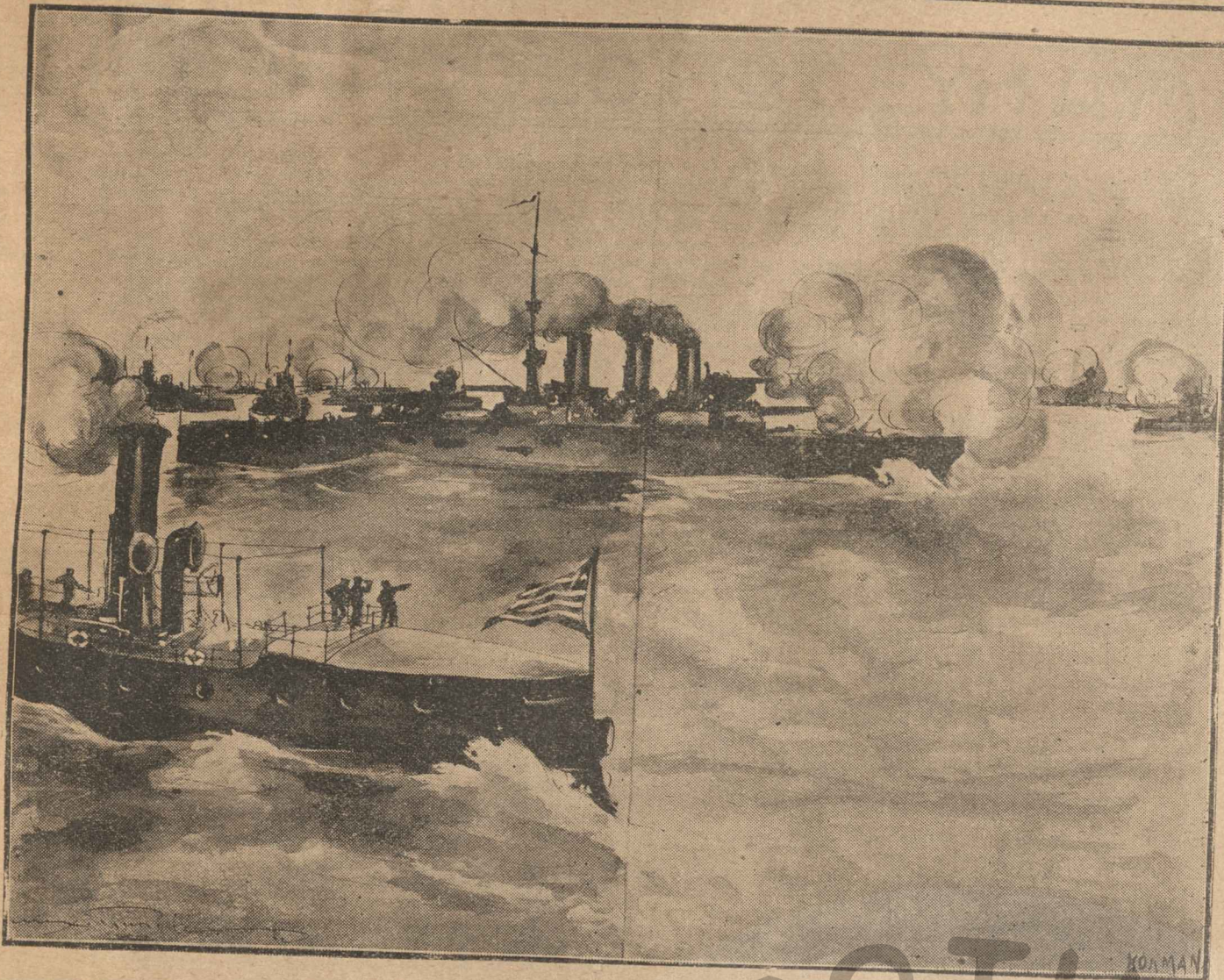
Τώρα τρέχουν πέρα πέρα, ποὺ ἄλλος, ὡς ἀλλοτέρω πληροφορημένος λέγει:

— Πάσανε τὸ «Χαμηδιῆ».

Τὸ πλῆθος ὁλοένα αἰσάνει.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν μοιάζει μὲ

Η ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Ο Ἑλληνικὸς στόλος κατασυντρίβων τὸν Τουρκικὸν μεταξὺ Λήμνου καὶ Τενέδου τὴν 5ην Ιανουαρίου. (Σχεδιασμοῦ)

Ὅρα 12 1/2 μ. μ.

— Ἀνεβαίνω τὴν ὁδὸν Φιλελλήνων.

— Ἐ, τί ἔξερεις ἐσύ;

— Μοὺ λέγει κάποιος.

— Γιὰ τὸ Χαμηδιῆ;

— Ὅχι ἀδερφέ. Ἀστὸ νὰ κυρεῖται. Γιὰ τὴν ναυμαχία, σοὺ λέγω.

— Ναυμαχία! Δὲν ἔχω ιδέα.

— Λοιπὸν, ἐγὼ σοὺ λέγω, πὼς αὐτὴ τὴν μάχη γίνεται ναυμαχία. Ἀχ, μωρὲ νὰ τὰ δουλεύααν ὅλα. Νὰ μὴ μείνῃ οὕτε ἕνα.

— Ἐξέκουσθε νὰ μοὺ λέγῃ—στὸ ναυακὸ μας ἔχουμε λιοντάρια ἀληθινά.

— Ἐ, μόνον ποὺ τοὺς ἔφευγε ἐκεῖνο τὸ ἀναθεματισμένο, αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει. Εἴτανε ἄλλοις ὁμήγη. Αὐτὸ πέρασε καὶ μὲ σβυσμένα ρανάρια, κ' εἶται πολὺ δίκαια νὰ μὴν τὸ ἀντιληφθῶν.

— Ἄν καὶ τί ἔκαμε, κ' αὐτὸ ποὺ βῆκε;

— Χάσανε οἱ ἐρίφιδες ἕνα καράβι ἀδίκαια. Γιατὶ μέπεις κόνανε τὸν λογαριασμὸ χωρὶς τὸν ξεροδόχο.

— Λοιπὸν γιὰ σοὺ, μοὺ λέγει βιαστικά, αὐὰ νὰ μάθω γιὰ τὴν ναυμαχία.

Καὶ μὲ ταχύτητα αὐτοκινήτου, ὁ φίλος μου ἔδωκε ἀπὸ μπροστὰ μου.

— Ὅρα 1 μ. μ.

— Ἦ πόλιν καὶ ἰδίαι ἀ κεντρικαὶ ὁδοὶ ἔχουν ἀφῇ μίαν πανηγυρικὴν ὄψιν.

— Ο κόσμος ἀνάστατος, γεμάτος ἐνθουσιασμὸ καὶ μὲ ἀληθινὸ ἐνδιαφέρον τρέχει διὰ νὰ μάθῃ ὅσο καὶ τὴν ἐλαχίστην πληροφορίαν.

— Σὺν τέλει μεγάλῃς εἶνε ὁ κόσμος σὲ κάθε ἡμέρῃ, σὲ κάθε γωνίᾳ τοῦ δρόμου.

— Ἐνὰς ἀρχίζει τὴν κουβέρτα καὶ χίλιοι σταματοῦν.

— Ἐβῆκε ἡ ἀμάδα, λέγει κάποιος.

— Αὐτὸ τὸ ἔβρισκε, μὴν ἔμαθες τίποτε ἄλλο; Πάντοτε οἱ ἄλλοι.

— Ὅχι γὰρ τὴν ὥρα.

Τώρα τρέχουν πέρα πέρα, ποὺ ἄλλος, ὡς ἀλλοτέρω πληροφορημένος λέγει:

— Πάσανε τὸ «Χαμηδιῆ».

Τὸ πλῆθος ὁλοένα αἰσάνει.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν μοιάζει μὲ

στὶν πολιτεῖα, ἐν παραμοναῖς ἐκλογῶν καὶ κατὰ παραπάνω.

— Ἄλλοι τρέχουν πρὸς τὸ Τηλεγραφεῖον ὅπου ἔμαθαν πὸς πῆγε ὁ ὑπουργός.

— Πάντοτε ὅμως εὐχαρίστους διαδόσεις ἀκούει κινεῖς.

Καὶ ἐδῶ εἶνε τὸ πρωτοφανές, ποὺ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀπαισιόδοξοι αὐτὴ τὴν φορὰ εἶνε ἐνθουσιασμένοι.

Εἰς τὸ Τηλεγραφεῖον ἀδυνατεῖ κανεὶς νὰ πλησιάσῃ.

— Ὁ κόσμος ἔχει καταλάβει ὅλους τοὺς πύργους δρόμους.

— Δὲν ἀκούγε κανεὶς τίποτε ἄλλο παρὰ μιά βουή.

— Ὁ Στόλος. Τὸ πᾶσανε, λέει. Καταστράφηκε ἡ Ἀρμάδα. Ο Κουντουριώτης. Ζήτη ὁ Στόλος μας. Νὰ τῆσουν τὰ θαλασσοπούλια μας.

Κ' ἄλλοι ποὺ ἐργάζονται τὴν ὥραν:

— Πέστε μας καὶ μᾶς, βρε παιδιά, τί συμβαίνει. Ἀλήθεια λοιπὸν;

— Ὅρα 2 μ. μ.

— Ἦ ἀγωνία τοῦ λαοῦ ἔχει κορυφωθῇ.

Οἱ σχετικοὶ ἀστέτοι, ἐννοεῖται, δὲ λείπουν.

— Βρὲ κάνουμε μιά δουλειά; λέει κάποιος.

— Ρίχνουμε ἕνα σφμα σ' αὐτὰ τὰ τέλεια νὰ ἀκούσουμε κ' ἐμεῖς;

Κ' ἄλλος.

— Πᾶμε μωρὲ καὶ θαρρὸς πὼς καὶ εἴπαμε.

— Ὁ Ἀβέρωφ, λέει... Ἀς τὸ καλὸ καὶ μὲ τὰ ἀστεῖα σου δὲν ἀκούσαμε τί εἶπαμε.

Τὸ ἀγγελμα τοῦ ὑπουργοῦ κ. Στρατοῦ, ἀγγέλλοντος τὴν Νίκην τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου, ἦρκεσε νὰ ἀκουστοῦν δαμονοιωδῇ ζήτη.

— Κατεστράφηκε ὁ Τουρκικὸς στόλος.

— Μαράβω στοὺς λεβέντες μας.

— Ἦ χαρὰ τοῦ πλῆθους ἦταν ἀπεριόριστος.

— Ὅλοι γελαστοί, ὅλοι εὐθυμοί, ὅλοι ἐνθουσιασμένοι.

— Ἐν διαστήματι ὀλίγης ὥρας εἰς ὁλόκληρον τὴν πόλιν ἐγνώσθη ἡ νίκη τοῦ στόλου μας.

Αἱ γυναῖκες τῶν συνοικιῶν πῆραν δρόμο καὶ καθε μιά ἀνιγγεῖται στὴ γειτονίσα τὴ νίκη μας.

Οἱ κεντρικοὶ δρόμοι σηματοδοτήθησαν.

Πάντοτε χαρὰς, πάντοτε εὐχαιριστήσεως.

Σὲ λίγο νέα ζωὴ ἀνέζησε καὶ στὰ πᾶ ἀπομακρυσμένα μέρη τῆς πόλεως.

Οἱ ἐφημεριδοποιοὶ αὐτοὶ ποὺ προσοδίδουν πάντοτε στὴν ἀπογευματινὴ κίχη τῆς πόλεως μίαν ζωοφόρητη, καὶ τώρα μὲ τὴν στεντορεῖα τῶν φωνῶν ἐνθουσιάζουν περισσότερο τὸν κόσμον.

— Ἐφημερίδες... Ἦ καταστροφή τοῦ τουρκικοῦ στόλου.

— Σὺν σάπκιγγα ἡ φωνὴ τῶν διαλοῦσε τὴ νίκη μας.

Τὴν στιγμὴν ποὺ ἀνιγγεῖται καὶ εἰς τοὺς τραυματίας τοῦ νοσοκομείου τῆς Ἑν. τῶν Ἑλλήνων ἡ γενική ναυμαχία, καλὸς μοὶ εἶπε ἡ εὐγενεστάτη φίλη Κορνηλία Ἰωαννίδου, ὅλοι εἶχαν μίαν πρωτοφανῆ εὐθυμίαν καὶ ζωοφόρητη.

Μερικοὶ ποὺ ἦσαν ἐκπληρόμενοι καὶ ἀνεπαύοντο εἰς τὸ κρεβάτι, τοὺς εὐθὺς ὡς ἤκουσαν ἀπὸ κάποιον νοσοκόμου.

— Παιδιά, αὐτὴ τὴ στιγμὴ γίνεται ναυμαχία. Πεταχθῆκαν ἀπάνω.

— Δόξα σοὶ ὁ Θεός. Μαράβω εἶται. Πόρσαν νὰ λέγουν χαροῦμενοι.

Καὶ ἕνας ποὺ εἶχε χάσει τὸ ἕνα τοῦ ποδὶ.

— Ἀχ, Παναγίτσα μου, ἂς τὰ βουλεύσων ὅλα, κ' ὡς χάσω καὶ τ' ἄλλο μου ποδὶ.

Τὸ βράδυ, ὅλοι πᾶς, ὅσοιδήποτε καλοπληροφρημένοι, μὲ ἐ

Κρυμμένοι πίσω από το πρόσωπο μάχονται οι στρατιώτες μας, με λύσαν. Οι κρότοι των πυροβόλων και οι σφυγμοί των σφαιρών, οι οποίοι διασχίζουν τον αέρα, αποτελούν κάποιον φρικώδη αλλά και επιβλητική αρμονία μέσα εις τας κρίσιμες στιγμές της μάχης. Μερικά θύμματα έχθρικών όβριδων έχουν κυνέσιος τάς χείρας ή τούς πόδας ολίγων στρατιωτών, οι οποίοι σπεύδουν να επιδέσουν τα έλαφρα τραυματά των με τὰ απαραίτητα εις κάθε στρατιωτική πρόχειρα μέσα, διά να εξακολουθήσουν όσοι εξ αυτών εινε εις κατάστασιν, τον πόλεμο με τούς Τούρκους.

Εις την δευτέραν γραμμήν δύο παρατεταμένους τοποθετημένοι στρατιώται πολεμούν. Δέν δύνάμει να ειναι οι ποιοι εκ των δύο ήτοι ο γενναίωτος. Τό μόνον που θα άντελαβάνετο εύθις εξ άρχής εινε δι ο μικρότερος με την όρμητικότητά των 18 του χρόνων εκινούντων από στιγμή εις στιγμήν να κυνηγή, ενώ ο άλλος ο μεγαλειότερος έπολεμεί με ψυχραιμία, προσπαθών να λαμβάνει τας άναγκαίους προφυλάξεις.

Ήσαν και οι δύο έθελοντά. Ο ένας ήλθεν από τὰ μακρινώτερα μέρη του κόσμου, ύστερον από 12 δολόκληρα χρόνια που είχε ξενητευθή, διά να πολεμήση υπέρ Πατρίδος, εις τον μεγάλον αγώνα της. Ο άλλος, ο μικρός, άφικε τή μητρική γιά να ριφθί εις την άγκαλιά της άλλης μάνας και να γύση το αίμα του διά την άπελευθέρωσιν των αδελφών του.

— Φυλάξου λίγο παιδί μου! Για το Θεό μη σκηκώης το κεφάλι σου γιατί θα χτυπηθής.

— Τι κι αν χτυπηθώ; Ήρθα στον πόλεμο πόλεμο άποφασισμένος να μη λογαριαστώ τή ζωή μου. Για πού μου βιάσεις εσύ πως εινε θάνατος μαύρος ο θάνατος που έρχεται εδώ;

— Όχι δέν τὸ βόσκω και άπόδειξ εις εμάς εδώ όπως και συ έθελοντής, αλλά σου λέω πως με τὸ να μην έκτιθέσαι χωρίς σκοπό προσφέρεις διπλή ύπηρεσία στην Πατρίδα.

Αδύ τα λόγια άντηλάσαν και ύστερον από μίαν όμορφονιάν οι δύο έθελοντά και έξηκολούθησαν να πολεμούν επί ώρας τον έχθρον, ο όποιος ήργισε τέλος να κάμει τὰ πρώτα βήματα προς τὰ οπίσθιν. Αίφνης ο μικρός έθελοτής εκυλίσθη εις τούς πόδας του μεγαλιέ-
 ρουτου. Παρακουσθείς από τον ένδυσιασμόν του ήθέλησε ν' άντιληφθί καλύτερον του Τούρκου ύποχωρούντα και μιά έχθρική σφαίρα τον έβρεξε τὸ στήθος.

Ο άλλος έσκυφεν επάνω του:

— Πονεΐς; τὸν ήρώτησε.

— Όχι δέν πονώ, τὸ περίμενα... δέν ξέρω και μὴ τὸ λέγε πως δὲ θάρτετα. Άλλη φορά τή μάνα μου... Άλλά τί περάζει; ή Πατρίδα εινε γλυκιά όπως και ή Μάνα... Πεδιάνω... Άχ!...

— Λυπάσαι που πεθαίνει; Η ζωή εινε πάντα γλυκιά, αλλά και ένας τέτοιος θάνατος όπως ο δικός σου εινε δυο φορές ζωή.

Ένα υπερήφανον μειδίαμα διέστειλε τὰ χείλη του βαρέως πληγωμένου μικρού έθελοντού.

— Όχι! εινε, δὲ λυπάμαι που πεθαίνω αλλά ουλογοίμαι τὸ καρδιοχτύπι που ήάζη ή μάνα μου δυο να τὸ μάθη και να πάρη πειά την απόρασι... Της έγγραφα κάθε δυο μέρες και τώρα... θά πεθάνη από την άγωνία της ως την ώρα που θά μάθη τὸ τέλος μου... Άχ μιά χάρι ήθελα! μιά χάρι... Έχω στην τσέπη μου ένα γραμμαί για τή μάνα μου τὸ παίρνεις να τὸ ρίξεις στο πώτο ταχυδρομείο που θ' άπαντήσης... Α εχρησιστώ... Τώρα θά πεθάνω ήσυχως, όπως τὸ γραμμαί και μόλις εδιάβασε την επιγραφή:

— Πέτρο μου! άδερφούλη μου! έφώναξεν. Άχ ποιος να μὴ τὸ λέγε πως ύστερ' από 12 χρόνια θά σέρβεται εδώ και εγώ...

Εγερθίθ με όρμην επάνω εις τὸ σῶμα του μικρού άδελφου του και τὸν κατερίπει. Ο Πέτρος έτοιμόθάνοντος έθελοντής δέν ήμπορεσε ν' άρθώση ούδὲ λέξιν. Τὸ βλέμμα του που είχε πάρει την στιγμήν εκείνην κατὰ τὸ άνέκροταστος εινε προσηλωθί στα μάτια του άδελφου του. Μετ' ολίγας στιγμής ή τελευταία του πνοή έχάνετο μέσα εις ένα φίλημα άδελφικό. Η ψυχή του επέτα ο θάνατος τον έβρε εις τὸ πε-

διον της μάχης και συγχρόνως μέσα εις την άγκαλιά άγαπημένου άδελφου και διότι θά εξέτελειτο ο τελευταίος και ιερώτερος πόθος του.

Με μίαν άπότομον κίνησιν ο άδελφός του Πέτρου επέτάχθη από την άγκαλιά του νεκρού και έπήρε με όρμην τὸ όπλον του. Όρμησεν εις την μάχην με την λύσαν της εκδικήσεως. Ο ψυχραιμους πολεμιστής έγινε ριψοκίνδυνος τουρκόραγος άνηψών τον θάνατον.

Η όρχητης ή οποία από της στιγμής που άντίκρουσε τὸ γράμμα του άδελφου του και την διεύθυνσιν της μητρος του, εις τὸ γραμμαί εκείνο είχε καλυψί τὸ πρόσωπόν του τώρα είχε χυθεί. Σχεδόν άγριος είχε γίνει τώρα. Έπιυροβόλει εναντίον του έχθρου, ο όποιος ενώ πον είχε υποχωρήσιν μόνον κατὰ τινά βήματα κανονικός, τώρα άφινε τὰς όγυράς θέσιν του και έτρέπετο άτάκτως εις φυγήν. Με ένα γλυκὺ βλέμμα γεμάτον από πόνον αλλά και υπερηφάνειαν έπεληρέτισεν τον νεκρόν του άδελφού του ο έθελοντής και έσπευσε προς καταδίωξιν των Τούρκων.

Μετά τινας ήμέρας μιά συγκινητική σκηή έλάμβανε χώραν εις ένα των θαλάμων του νοσοκομείου όπου έννοσηλεύτο ο έθελοντής μας ο όποιος είχε τραυματισθί βαρέως εις την δεξιάν ώμοπλάτην. Η μητέρα των δύο έθελοντών έσφιγγεν εις την άγκαλιά της τὸ ξενιτευμένον της παιδί που είχε να ιδή δώδεκα δολόκληρα χρόνια και συγχρόνως από τὸ στόμα του έμάνθανε τὸν θάνατον του άλλου, του Πέτρου της!

ΔΙΣ ΕΛ. Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΛΙΟΥ

ΦΙΛΙΑΤΡΙΝΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Έξήμερον παραμονή των Θεοφανείων και ο μάχημα Σταύρος Μουσκιώτης έστειλε εις τον μύλον του να άλέση σιτάρι διά την έορτήν των Φώτων. Έπειδή όμως δέν έπρόφθασε να άλέση, και ένόκτως, ήναγκάσθη να διανυκτερεύσιν εκεί. Μη έχων τί να φάγη, έσφαξε μίαν ορνίθια, την έπέστρεψε στη σούβλα και την έψηνε. Τότε σιγήως καλλιαντζάρων ώρμησε μέσα εις τὸ μύλο. Ο καθένας βαστούσε από μιά σούβλα μ' ένα βάραχο περασμένο. Όρμησαν να λέγουν εις τον μάχημα Σταύρο:

— Άλεψε και μένα μάχημα.

Τόσον δὲ τὸν έπείρασαν, ώστε εκείνος επέ-
 ρασε στη σούβλα ένα καλλιαντζάρω.

Τὸ τί έτηλοκούθησε τότε, δέν δύνάται να περιγραφί.

Ο σούβλισθεις έφώναξεν άγριος από τον πόνο. Οι λοιποί μαζεψήθηκαν τριγύρω και τὸν έβλεπον έκπληκτοι.

Ο μάχημα-Σταύρος φορηθείς εκούρη. Ένας από τούς καλλιαντζάρους ήρχισε να φωνάζη:

«Πίσω ειν' ο γιντής
 στη χούρχουρη κρυμμένος».

Τότε λαβόν καιόν ο μάχημα-Σταύρος φορτώνει τὸ σιτάρι σ' ένα άλογο, τὸ καβαλικεύει και φεύγει τρεχάτος. Οι καλλιαντζάρωι μη δύνηθέντες να τὸν εύρουν εις την χούρχουρη, έτέθησαν επί τὰ ίχνη του και τὸν έπρόφρασαν. Άλλά δέν τὸν γνώρισαν, διότι είχε σκεπασθί με την κάπνην του και ειπον:

«Αί! τὸ ένα πλευρό
 Αί! τὸ άλλο
 μέσ' στη μέση κούτσουρο
 πίσω ειν' ο γιντής,
 στη χούρχουρη του μύλου».

Και πάλιν έφυγαν, αλλά διά να ξαναγυρί-
 σουν. Τώρα πλέον είχαν περάσει μεσάνυχτα και ήρχισαν να λαλούν οι πετεινοί. Οι καλλιαντζάρωι έστράφησαν εις φυγήν λέγοντες:

«Φεύγετε να φεύγουν
 γιατί έρθας τὸ τουρλόπαπας
 με την άγαστήρα του
 και την κλαυτήρα του
 και μὰς άγισσε
 και μὰς έβλομαγάρωσε».

Φιλιατρά Νίκος Α. Ανκούρης

Η ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ ΥΠΕΡΟΧΗ ΜΑΣ

Η σήμερον εξαγγελθεσα νίκη του Έλληνικού στόλου επλήρωσε χαράς πάσαν ελληνικήν και διαν' ή χαρά αυτή, ισχυρότερα όσα κατόπιν έπεισοδίου της Σύρου, εξαγγέλληται μετ' εξαίρεσης υπερηφάνειας και ένθουσιασμού υπό τας λαού της πρωτευούσης και των επαρχιών και δέν εινον γνωστή είστί τὰ αποτελέσματα της ναυμαχίας, οι Έλληνες όμως πεποθιστες την θαλαν άντίληψιν και τας αλληπαλλήλους εις τυχίας και θριάμβους, ως έχχτως τὸ ναυτομας κατήγαγε, προκαταβολικός έόρτασαν επινίκεια. Ειναι ή παροήγας, ήν ο μὴ σπουδόμενοι έχομεν, εκ της όποιας εν μείζονι μορφήν έμφερρούνται οι τολμηροί ναυτικοί μας.

Οι Έλληνες διά την φύσιν της χώρας και την μετὰ της θαλάσσης γαυνίαν από τὰ άρχαιοτάτων χρόνων πρώιμους εν τή ναυτιλίā επείδωσαν, διέπλευσαν θαλάσσας και παλάμη κυμώδη και έβρυσαν πανταχού μεμαρτυρημένους άποικίας. Άλλ' έδάμασαν την θαλάσσαν, έπλυνον μόνον μεταφέρουσιν άποικους εις την άσιαν και τας μεμαρτυρημένας άκας της Ευρώπης, έδάμασαν την θαλάσσαν να εξαγαγούν προϊόντα της ίδιας χώρας εις την ξηγήν και της ξηγής εις αυτήν;

Ούχι. Έδάμασαν αυτήν πρό παντός ναυτοβίαις του στόλου υπερσπίζωνι τὰ παλαιά αυτών και άπόρητα καταστήσασιν εις τούς θρηκας προσβολάς έδάμασαν την θαλάσσαν να δρῶσιν διάφνας έπονειδιστους μεν προς άλλους πολεμούντας, τατημηνίαν δὲ κατ' ήγήν να κληροδοτήσασιν εις ήμας τούς άποικισ-
 των ζήλωτην παρακαταθήκην, ής έχρησιμώ-
 ως κρησίς του σημερινού μεγαλείου ήμης.

Τὸ ναυτικόν από των άρχαιοτάτων χρόνων γίγτας μεν ύπηρεσίας προσήνεγκαν εις τούς κτημένους αυτός, μεμικαντήματα δὲ ούκ αὐτὴν έστερημένοις αὐτοῦ ή κακτημένους μεν άλλι-
 λως, διά των πλοίων οι Έλληνες καταστράσαν έν Άρτεμισίω την εκ της Άσίας βερβαρικήν τὴν Ερέρου στρατιάν και είτα εν Σαλαμίνι έλατ-
 ρώς συνέτριψαν.

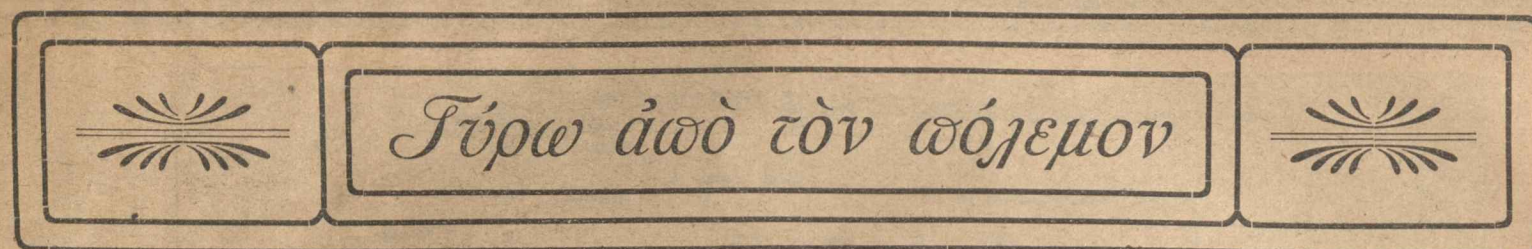
Διά των πλοίων επανειλημμένως ήγωνισθη-
 κατὰ τον ολέθριον Πελοποννησιακόν πόλεμον, άντιπάλαι πόλεις. Της θαλάσσης οι Άχαιοι κρατούντες κατώρθωσαν να επιβλήθωσι εις συμμάχους και έβρυσαν την περίσσειαν ήρωϊαν αυτών, διά ναυμαχίας έκρήθη τέλος ή τή της ενδύξου του Περικλέους πόλεμος και τή μάχην των Άργινουσών, Η άπαιτητής και τόλμη του Ήρακλούς πυρπολήθη και τὸ Παιονικό ήν τοίς χρόνις της θινικής ήμης και γεσείας άνετίναξεν την Τουρκικήν ναυαρχία τή λιμένη της νὸν έλευθήρας Χίου εις αὐτοῦς ήν των εκεί γενομένων άνηλεσών σφαγών.

Αλλά θά είπωμεν ότι έννος τι εδοκίμασε τικώς, αν έχχ σεβάστων άρμήδων πλοίων και ώπλισμένον και δι' όλων των άναστητήν των δυνάμειων αντιστάσιν; Εδόκιμασε ναυτικώς τὸν έπί των ούτως παρεσκευασμένον σκαφών πλοίων ματα ριψοκίνδυνον, άντίστασιν εις τούς φέρους της θαλάσσης κινδύνους. Εξ άνομίας λ. γ. τούς Τούρκους ναυτικούς μόλις πρό ο έκατο τακτηρίων πληρώσαντας την θαλάσσαν, αν ήμης έβη: τὰ έχχτως γνωσθέντα περί Τουρκικών ναυτών; Οι ναῦται του καταδυσθισθέντος έπ' ήμιν της Θεσσαλονίκης, Φερχί Μπουλή, έταφερόμενοι εις την Έλλάδα και καταληγόντες κατὰ τον πλοῖον υπό ναυτίας, έκινετο άναστάν πλημμυρίζαντες τὸ άμπόπλον εκ των έμμεν αυτών!

Ο Τουρκικός στόλος υπέρτερος του Έλλη-
 κού κατὰ επισταμένην σύγκρισιν δοκίμασε ναυ-
 κού κατὰ τὸν άρμήδων των σκαφών και τὸν έλικήν των τηλεβόλων του, υποβέστωσε ήμιν κατὰ την άποφασιστικότητα και τὸ θάρρος έπ' επί δυο σχεδόν μηνάς άφικε τον Έλληνικόν στόλον να καταλάβη τας νήσους του Άρχαίου γους άνενοχλήτως, άπεπειρήθη έχχτως δια τὸν που δολίου να διασπάσθ την δύναμιν αὐτοῦ. Αί και προσέλαβες των έχθρων άπέδρασαν προελα-
 θισαν τούναντιον εις τούς Έλληνες άποικισ-
 τ' άποδείξωσι διά τελευταίαν φοράν ίσως κατὰ τον διαρκούντα πόλεμον κατέπιν των καπνών ήμιν, ως έπαθον οι Τούρκοι, τί ίσως ήναι πάρηγος και ή άνδρεία απάντη της δολιότη-
 τος και άνανδρείας, πόσον άνωτέρα εινε ή πνευματική μας παρ' αυτών, τας νήσους και άποστομωμένους συγγεροσάν Μ. Δόναμιν υπέρ της κατ' ήμιν των υπό Τούρκων.

Μεσολόγγιον Νικόλαος Β. Βλάχος

ΕΞΕΔΩΘΗ
 ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΛΛΑΔΟΣ"
 ΕΝΔΥΜΙΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΟΥ 1912

Τὸ άνδραγάδημα ενός Ροχία. — Πὼς έσωσε ένα χωριό

Έκείνη την ήμέρα ένα ελληνικόν άποστα-
 σμα στρατού είχε χάρισι στο μικρό χωριό της Μακεδονίας την έλευθερία.

Η χαρά των δούλων που τούς έλευθέρωσε ο νικητής στρατός μας ήτο άπερίγραπτος.

Άλλοι γελούσαν κι άλλοι μαζί με τὰ γέ-
 λωια της άεμύγνυν και τὰ δάκρυά τους.
 Δέν ήμπορούσαν να πιστεύσουν ποτέ ότι ήσαν έλευθεροί.

Τους έπινε μιά συγκίνηση. Βλέποντας τούς Έλληνες στρατιώτας, την ελληνική σημαία να κυματίζει άπάνω σε κείνη την κορυφή του λό-
 φου, που ως προχθές έκυμάτιζε ή ήμισέληνος.

Ο άρχηγός του άποστασματος, ένας λεβέν-
 τας άνδυπολογός, είχε μείνει στο σπίτι του προσετούς.

Είχαν καθίσει όλη ή οικογένεια κοντά στη
 φωτιά και ο γενναίος άνδυπολογός τούς έ-
 δογγετο τας μέχρι εκείνης της στιγμής μάχας.
 Όλοι τον άκούσαν με προσοχήν. Έθαύμαζον άδιάκοπτος.

Ο γεροντότερος του σπιτιού δέν ήμπορεσε
 να μη διακρύβη άκόμοντας τὰ άνδραγαθήματα
 του Σαραντοπόρου. Έβλεπε μπροστά τούς ζων-
 τανό τὸ παραινίδι του παππού του που τὸ
 έλεγε γιά κλέφτες και άρματολούς.

Ένα δυνατό χτύπημα στην πόρτα τούς έκα-
 με να τιναθώιν όλοι.

— Ποιός εινε; ειπε τρομαγμένος ο γέρος.

— Άνιστες!

Ο άνδυπολογός άνοιξε την πόρτα και

είδε ένα γέρο τρομαγμένο.

Τι τρέχει γέροντα;

— Παιδί μου χαθίχαμε! Έχονται άρβανί-
 τες τούχοι στο χωριό. Τους είδα όταν έχο-
 μουνα.

— Εινε πολλοί;

— Πολλοί, πάρα πολλοί.

— Όσοι είχαν κυρτίσει από τὸ φόβο τους.

Λυστογία τους αν έπεσαν στο χωριό.

Κολύπερα τίγρεις παρὰ Άρβανίτες Τούρκωι.

Ο άνδυπολογός σκέφθηκε λιγάκι.

Έννοια σας θά σωθώμαι, ειπε. Έκάλεσε

βιστικά τούς άνδρες του και τούς ειπε.

— Παιδιά σε λίγη ώρα είμαστε πολιορκη-
 μένοι στο χωριό, πρέπει να δείξουμε ότι δέν
 φοβόμαστε! πού είμαστε τὸ Λεωνίδα άποστο-
 νοι. Είμαστε είκοσι και εινε διακόσιοι, ίσως
 και περισσότεροι. Όχυρώθηκε και μη χαλάτε
 άδικα της σφαίρας σας.

— Σε πέντε λεπτά είχαν γίνει όλα. Τὸ μικρό
 ελληνικό άποστασμα είχε όχυρωθεί και περί-
 ομεν άτάραχα τὰ σκυλιά.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΗΣΟΝ ΤΩΝ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ

Ημίσειαν ώραν μακράν του Λαυρίου και
 προς τὸ ανατολικόν μέρος αὐτοῦ εξαπλύνται ή
 ή Νήσος της Έλένης. Η «Μακρονήσος» κατὰ
 τούς ναυτικούς.

Η νήσος αυτή έχουσα σχήμα έπιμηκες, εξ
 ου έλαβε τὸ όνομα Μακρονήσος, ως εκ του
 αλμυρού και άγόνου νήσους θά έφαινον μένει
 σχεδόν άκατοκήτος. Πλην ολίγων τοιμενών
 μετά των ποιμνίων των. Άχαρής και έρημία
 κατὰ τον ποιητήν βασιλεύει σχεδόν έπ' αυτής.

Επί της νήσου υπάρχουν μόνον δύο ναΐσκοι
 ο του Αγίου Γεωργίου πανηγυρίζων κατὰ την
 έπέτειον της μνήμης του, ένθα και σφερόδουν
 άρεστοί προσκυνηταί εκ Λαυρίου και των πέ-
 ρις νήσων, και ο νεώδητος ναός της Πανα-
 γίας.

Παρ' όλην όμως την αλμυρότητα και τὸ
 άγονόν του έδάφους της κατὰ τούς θερινούς
 μήνας φιλοξενεί άρεστούς κτηνούς και τινας
 οικογενείας, αΐτινες μεταβαίνουν χάριν αναψυ-
 χής, και όπως άνατείνονται τὸν καθαρόν αέρα

Ο άνθυπολογός, άφού είδε όλα έτοιμα-
 σμένα εκάλεσε ένα δεκανέα και τὸν ειπε.

Μήτρο από εσένα θά σωθώμε' να πάρω
 αὐτὸ τὸ έγγραφο' κάνε φτερά και πήγαινε στο
 ταγματόρχη μας. Πρέπει ή να πᾶς ή να πε-
 θάνης;

— Κατεπάνω, έννοια σου, ειπεν ο Μήτρος.

Έπληρε τὸ έγγραφο, και άφού τὸ έβαλε στο
 στήθος του, πήρε τὸ όπλο του, έχαιρέτισε και
 έφυγε.

— Αν προλάβη ο Μήτρος, θά σωθώμε' αν
 δέν προλάβη, θά πεθάνουμε, ειπεν είπὴ ο άν-
 θυπολογός.

Ο Μήτρος έτρεχε όσον μπορούσε' είχε κα-
 ταλάβει ότι αὐτός μπορούσε να σώση ένα χω-
 ριό. Τὸ έγγραφο του έκαμε τὸ στήθος. Και ή
 λέξις «κάνε φτερά», βούϊζαν στ' αὐτιά του.
 Έτρεχε και ο ιδρώτας έσταζε στο πρόσωπό του.

Τρεῖς συνεγίσε πυροβολισμοί τον έκαμαν να
 γυρίση πίσω.

Είλε τότε πέντε Άρβανίτες να τον κυνηγούν.
 Ένόησε τον κίνδυνο. Έφώναξαν και τὸν έκα-
 νον νουήματα να σταθί. Έστάθη δύο τρία
 δευτερόλεπτα σκεπτόμενος, κι' άρχισε και πάλι
 να τρέχη.

Οι άρβανίτες έφρχαν άδιάκοπα.

Ο Μήτρος έτεπε χάμω και κρύφτηκε μέσα
 σ' ένα θάμνο. Έγέμισε τὸ όπλο του και έπε-
 ρεμενε.

— Θά με πληρώσετε άκριβά, του διαόλου
 σκυλιά.

Και πράγματι. Ένας δικός του πυροβολι-
 σμός έκόλλησε τον ένα. Δύτερος τὸν ίδιο.
 Τρίτος επίσης. Είχαν μείνη δυο. Και ο τέταρ-
 τος έφριξε και τον άλλον.

Ο ένας άρβανίτης είδε τὰ πρόγματα σκούρα
 και τὸβαλε στα πόδια. Έφραγε σαν τσακάλι.
 Ο Μήτρος έβγήκε από τὸ θάμνο, μη πι-
 στεύων ακόμα πως σωθή. Έκανε τὸ στανό
 του και άρχισε να τρέχη, θέλοντας να κερδίση
 τὸ χαμένο χρόνο.

Φηνά την εγγλώσσα, έσκέφθη.

Δέν είχε χάρι όμως μὰς, ώρας δοξμο, όταν
 είλε τον πέμπτο άρβανίτη με δυο άλλους να
 τον καταδιώκουν με όλοια όπως τούτη τη
 φορά. Τὸ αίμα άνεβριζε στο κεφάλι του. Και
 για μιά στιγμή τὰ έχος όλος διόλου.

Μόλις συνήθε από τὸν έξαγμά του φόβο,
 έσκέφθη και εκούρησε πίσω από ένα δέντρο.

Ο άρβανίτης, ο πέμπτος, θέλοντας εκδι-
 κισί, έτρεχε πρότως.

Πρώτος έδόχηκε μιά σφαίρα, κι' έπεσε.
 Τὸ άλογο του έλευθερό, έπέρασε από κοντά
 του, φεύγοντας σαν άστραπή. Οι δυο άλλοι

ο όποιος πνέει από τον Κορινθιακό της Καρυ-
 σίας.

Η νήσος κατὰ τούς άρχαιούς χρόνους ήτο
 γνωστή. Ο Πάριος ο υίος του Παϊάμου μετά
 την άσπαγή της ώρας Έλένης τὸν Μενε-
 λαου φεύγον την καταδίωξιν του σπύγιου αὐ-
 τής, κατέφυγεν εις τὸν έπί της νήσου σπήλαιον,
 όπου σφετά μέχρι σήμερον υπό τὸ όνομα
 «Σπηλιά της Έλένης».

Μετά την άναχώρησιν δὲ του Πάριος και
 της Έλένης, κατὰ την παραδοσιν ούδείς έπ'
 αυτής έκοιτο κατοκήσας ένεναν του φοβερού
 άνοσοφύγιματος, όπου συντελεσθή θεωρου-
 μένης της νήσου, ως νήσου των άρματολών.

Τίς θά έφανταζέτο ποτέ ότι ή ήλιοκαής
 αλμυρά και άγονος νήσος θά έφιλοξενεί
 Τούρκους και δι' αΐμαλούς; ούδεις βεβαίως.
 Και όμως σήμερον κατοικούν πλέον των 6 χι-
 λιάδων αΐμαλωτών τούς όποιους ανέλαβεν ο
 νικηφόρος ελληνικός στρατός εις τὰ διάφορα
 Μακεδονικά έδάφη. Μίαν ώραναιν χειμάρυν
 προΐαν πριν ή άκόμη άνάταξη ο ήλιος έπιβι-
 βαζόμεθα τὸν μικρό άτμοπλοίο, όπου χρη-
 σιμεται προς μεταφοράν τροφίμων διά τούς
 αΐμαλώτους και τούς φρουρούτας Έλληνες

στάθηκαν λιγάκι κι' έρριξαν γύρω στο δέντρο
 κάμποσα βόλια.

Ο Μήτρος όρχεινι μὰ και πέφτει ο ένας. Τὸ
 άλογο τρέμαζε κι' έφηνε λίγο' ήρθε τυχαίως
 κοντά στο Μήτρο.

Μία ιδέα, ιδέα σωτήριος ήρθε στο νοῦ του
 τότε. Άρπαξε τὰ χαλινάρια και σιγά σιγά άνέ-
 βηκε άπάνω.

Ο Άρβανίτης εκύτταξεν εν τῷ μεταξύ να
 γεμίση, όταν είδεν άπάνω στο άλογο τον Μή-
 τρο. Τρέμαζε, κι' άρχισε να τρέχη ο Μήτρος.
 Έγινε πειά άστραπή.

Τὸ άλογο εκόντευε να σκάση' άφριζε: ο Μή-
 τρος έστάθηκε λιγάκι τότε και κύτταξε να δι,
 αν είχε τὸ έγγραφο. Τὸ είδε και πάλι τούκρυ-
 ψε' στο ίδιο μέρος.

Έξαφνα με μιά σφαιριά τὸ άλογο του έπε-
 σε χάμω. Ο Μήτρος ούτε κύτταξε από πού
 ήρθε τὸ βόλι ούτε τίποτε' μόνο άρχισε να
 τρέχη.

Έσκέπτετο ότι σε ένα τέταρτο θά έφρανε
 τὸ μέρος όπου έμενε τὸ τάγμα και θά έδινε
 τὸ έγγραφο. Κάτι ήσθάνθη μόνο μέσα του κά-
 τι άλλόντο, και για μιά στιγμή ήσθάνθη έ-
 ναν πόνο.

— Θά εινε της τρεχάλας, ειπε με τὸ νοῦ του.

— Πού εινε τὰ έγγραφο, παιδί μου, ειπεν ο
 ταγματόρχης.

— Έδώ έβαλλε στο στήθος του τὸ χέρι και
 τράβηξε τὸ έγγραφο και τὸ χέρι του γε

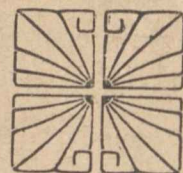
Τραυματίαι του πολέμου μεταφερθέντες εις Ἀργαστέλιον πρὸς νοσηλείαν.
(Φωτογρ. Β. Πετράτου, ληφθεῖσα ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου).

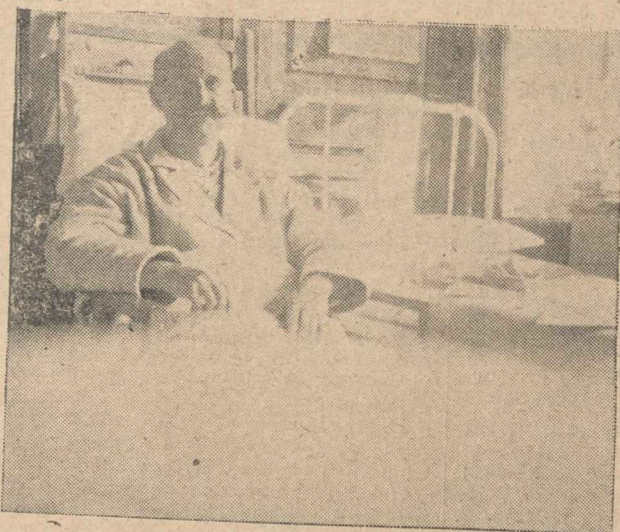
Δημ. Ι. Σταύρου, ἐκ Χαλκίδος, περὶ ἐν Μανωλιάσῃ.

Χρ. Καρούσης, ἀπόφοιτος τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς.

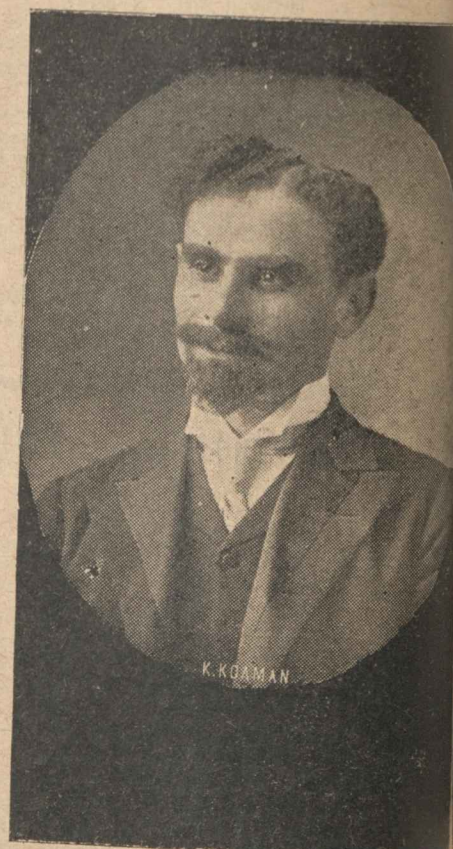
Ἰωάν. Καρα...
τραυματισθείς

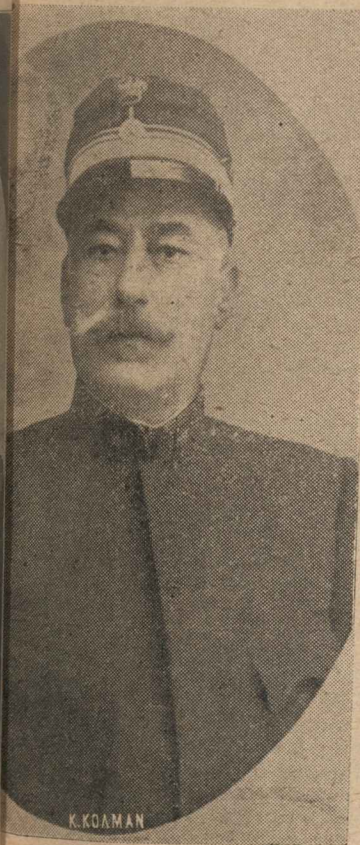
*Ἄνδρ. Κ. Νίκας, ἐφεδρὸς ὑπολοχαγός, τραυματισθείς εἰς Σόροβιτς.

Δ. Τσιφρικός, δεκανεύς, τραυματισθείς εἰς Λαζαράδες.

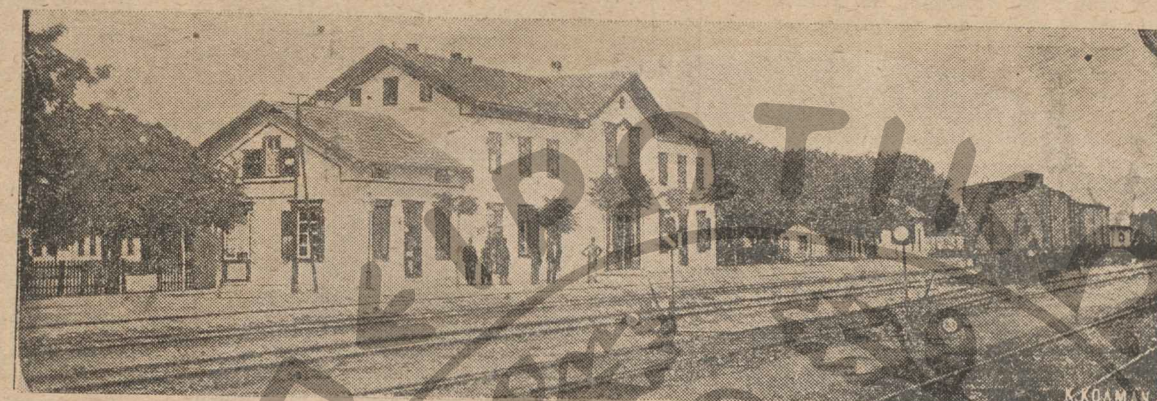
Χριστ. Σάβος, Δήμαρχος καὶ βουλευτὴς Ἀσπιδόχνης, περὶ ἐν Μπιζανίῃ.

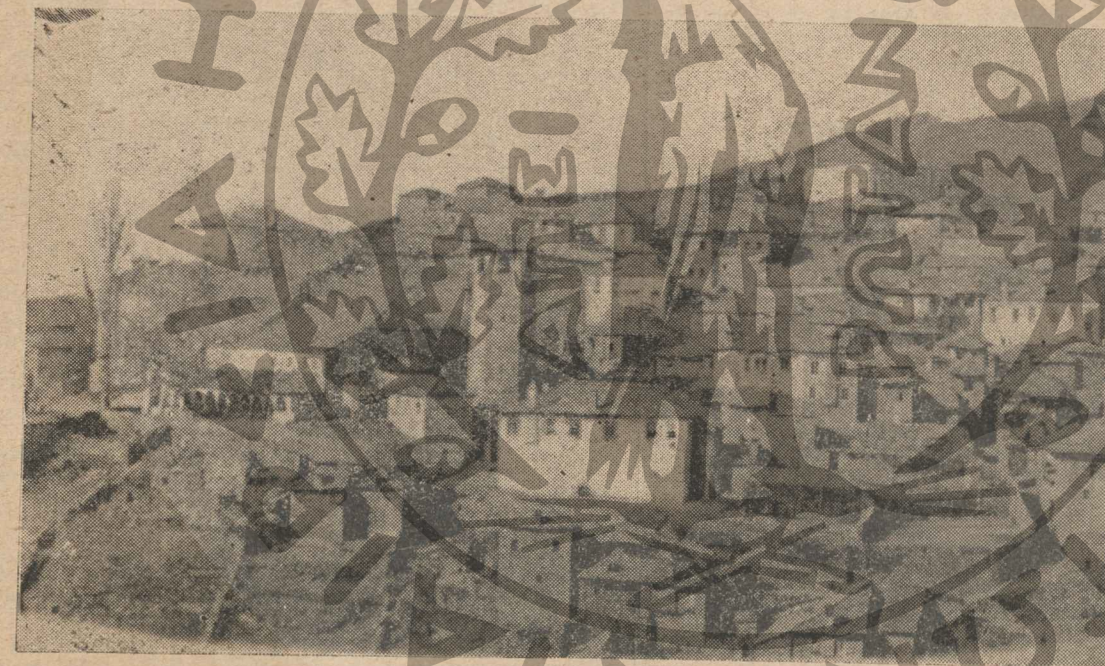
Καπετανάκης, ἀντισυνταγματάρχης, τραυματισθείς εἰς Αἰτωρᾶχην.

Τραυματίαι τοῦ βου παζ. Συντάγματος, μετὰ τὴν μάχην τοῦ Σαρανταπόρου ἐν τῇ τρίτῃ χειρουργεῖα εἰς τὸ χωρίον Μπούρμπας.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. — Ὁ σιδηροδρομικὸς σταθμός.

ΗΠΕΙΡΟΣ. — Ἀποψὲς τοῦ Ζαγορίου.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

43 (Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Επί τέλους κατέληξε εις Τριπολιν και ήνωθη εκεί με τους πολιορκητάς. Μέσα εις την πολιορκουμένην Τριπολιν εκράτειτο μαζί με όλους όμήρους και ο αδελφός του Άναστάσιος, ο οποίος καθήνετο βαρύντα ένεκα της διαρκούς και καθημερινής αγωνίας, από την οποίαν υπέφερε.

Αιτί οι Τούρκοι αποθηριωθέντες εξ αιτίας των έπαναστατών, ήγοναν καθ' εκάστην τάς πύλας της φυλακής και ώδήγουν τους κρατούμενους όμήρους εις τον τόπον των ωρισμένων διά τας θανατικές εκτελέσεις, και κατόπιν τους έπα έφεραν και πάλιν εις την φυλακήν. Τσιουτοτρόπως δε οι δυστυχείς όμηροι έβλεπαν με γρήνη την ανατολήν του ήλιου, διότι ένόμιζαν ότι ή προία εκείνη θα ήτο ή τελευταία της ζωής των.

Και υπέφεραν τό φοβερόν έκεινο βασανιστήριον, να ώδηγοιται καθ' εκάστην εις τον θάνατον και πάλιν να τόν άποφαινοιν.

Ένεκα τούτου ήρθένσαν όλοι, ο δέ Άναστάσιος προσεβλήθη από ένα νευρικών τρόμου, ο οποίος τον έσφάδαζε, τά άκρα, και ο οποίος τον έτρωάνει καθ' όλην την μετά ταύτα ζωήν του, και μετεδόθη κληρονομικός και εις τινος τών άπογόνων του.

Αοθενών λοιπόν ο Άναστάσιος εξήτησεν ως χάριν από τους Τούρκους να τόν αφήσουν να εξέλθη και τους παρεκάλεσε να δεχθούν ως άντικαταστάτην του τον αδελφόν του Γεώργιον, ο οποίος ήτο πρόθυμος να ύποστη ταύτην την θυσίαν χάριν του πάσχοντος και αγαπητού αδελφού του.

Εξόδω όμως τυχηρότατος, διότι με την ευλογίαν του έπεισε τους Τούρκους να ήσυχάσουν επί δύο ήμέρας, οι δέ Έλληνες έπωφεληθέντες της καλής ταύτης ευκαιρίας ήτοιμάσαν εντέλως και έκαμαν την προεφημον έφοδον κατά της Τριπόλεως, την οποίαν έκυρίευσαν την 23 Σεπτεμβρίου του 1826 ήμεραν Παράσκειην. Η Άλωσις της Τριπόλεως έδοκεν άφορμην εις άνοράττων Λεηλασίαν, κατά την οποίαν οι Έλληνες έξεδιέκησαν τά βάσανα και τους πάντους πολλών αιώνων.

Ο Γεώργιος Μαυρομυχλής με τόν πατέρα του και τόν θεϊον του Κυριακούλην ύπερησπασθήσαν τό παλάτιον και τας γυναίκας τών πασάδων, οι όποιαί έκινδύνευαν να πέσουν θύμα των άνοράττων και έξηγρωμένων νικητών.

Πολλοί όμως εκ τούτων, ιδίως χωρικοί, τους οποίους τό χειρόγραφον άποκαλεί «Βλάχους» έβλεπαν πώ εις τό παλάτιον και παραλαβόντες τας γυναίκας του χαρεμίον τας μετέφεραν με πολλήν κίνδυνον εις την πλησίον διασωθείσαν οικίαν ενός Μουσταφά.

Ο Γεώργιος και τα χαρέμια

Μετ' όλίγον χρόνον οι όριοθέντες από την Συνέλευσιν της Έπιδάουρου, ένεπιστεύθησαν εις τόν Γεώργιον Μαυρομυχλήν τό τρυφερότατον καθήκον να φυλάττη τά χαρέμια τών πασάδων. Και πράγματι τας έφύλαξεν επί 8 ήμέρας βοηθούμενος από 100 στρατιώτας. Έν τω μεταξύ ένόσησεν εις την Τριπολιν ή τρομερά επιδημία, ή οποία έθέρσε μεταξύ των άλλων και πολλούς στρατιώτας του Γεωργίου.

Έως τέλους όμως, λέγει αυτολεξεί τό χειρόγραφον του Ιατρού, και αυτός ο ίδιος (ο Γεώργιος) περιτρεχθείς με τας ώραιάς εκείνας γυναίκας των Πασάδων, έπισκεπτόμενος αυτές συνεχώς, έκρινε από εκείνην την κακήν άσθένειαν. Ο άνθρωπος τότε ών εις την άκμήν της ήλικίας του εκινδύνευεν εις θάνατον, όδεν έν μια τών νυκτών, κυριευθείς από ένα δυνατόν φρενίτην του έγκραλόν, άρματόδη τάχα να ειγίη εις πόλεμον. Τότε μετά βίας τόν εκράτησαν οι άνθρωποι του κεκλεισμένων.

Κατόπιν δηγνίσται ο περιέργος συγγραφέας, ότι αυτός έδραπέσει τον άσθενήσαντα πολέμουτην και μετά πολλούς πολλούς τόν έλευθέρωσαν από τόν θάνατον.

Εις τών Ιατρον όμως τούτον ήγεινε κάποιον έπεισόδιον τό όποιον παραθέτομεν χάριν της

περιέργου φρασσεολογίας του, κατά την οποίαν ο Ιατρός και συγγραφέας προσπαθεί να κωτηρίσθ ηνα άλλον, ο όποιος διεδίδεν ότι έσωσεν από της νόσου τόν Μαυρομυχλήν.

«Τότε κάποιος Κερκυραίος άγύρτης Τζώρτζης καλούμενος, μη έχων τίς να κήμη, έβάλθη να κήμη τόν Ιατρόν εις Τριπολιν. Έν μια τών ήμερών αυτοτελήτως ύπηγεν εις έπίσκεψιν του άρρόστου και έξελθών εις την αγοράν και εις τά καφενεία έκαυχάτο τάχα, ότι αυτός έθεράπευσε τόν άσθενή Πειζαδέ, και ότι ο Πειζαδές όταν τόν έβλεπε του έλεγε τό «Μποντζόρνο» και ότι στέκει με τό χέρι εις τό στήθος του. Τούτο μαθών ο Πειζαδές έδύμωσεν εις άκρον και ών έχθρος εις άκρον των κακών Κερκυραίων, έπειμα δέκα στρατιώτας και του εκτίστησαν τόσον έξολον, από κορυφών έως ποδά, ώστε του έκοψαν την όρεξιν να καυχάται ματαίως. Έκροτειναν τότε εις τόν Γεώργιον να τόν δώσουν 100 χιλ. τάλληρα και να μεταφέρη τά χαρέμια και τους Μπέηδες εις Μάνην και εκειθεν εις Ζάκυνθον, δια τά σωθούν. Αλλά εκείνος άπέφραξε την πρότασιν έπειδή και τό όμμάτι του δέν ήτο τρομασμένο από μετάλλα της γής».

Οι Πασάδες όμως έστειλαν παράκλησιν εις την Έλληνικήν Κυβέρνησιν και 80 χιλ. τάλληρα, δι' ενός Σεφάφου Ιατρού εκ Ζακύνθου, και τσιουτοτρόπως έξηγόρησαν την έλευθερίαν του.

Ο Γεώργιος, ώδήγησας τας Όθωμανίδας μέχρι της Κορινθιακού κόλπου, όπου έπερίμενεν αγγλικόν πλοϊον δια να τας παραλάβη.

Κατά την όδοιπορίαν ταύτην ήκολούθη και ο Ιατρός του, ο οποίος μάς διηγείται με τας χαριτωμένες αυτάς φράσεις την σκηνήν του άποχωρισμού:

«Αί γυναίκες εκείναι έφιλοδόγησαν τόν Πειζαδέ εις τό πλοϊον με μερικά χρήματα, και φιλήσανται αυτόν άπασα, άνεχώρησαν... Αδελφί λόγος έκτεσε τους την σήμερον, ότι αυταί αι γυναίκες τών Πασάδων έφυγαν φορτωμένες. Πλήν άδικως κατηγοροῦσι τόν Πειζαδέν εις αυτό, διότι έξ αυτών ή μία μόνη ήτο ώραια, αι δέ λοιπαί δέν εχηματίζον ουδέν».

Έν μέσω του πυρός

Συγκεκριμένως όλίγον εκ του άποχωρισμού των Όθωμανίδων, έπέστρεφεν ο Μαυρομυχλής εις τό Άργος, όπου έμελλε τότε να γίνη συνέλευσις των Έλλήνων. Αλλά κατά τας ίδιαις ήμέρας έγνώσθη ή εισβολή του Δράμαλη εις την Πελοπόννησον. Έποεσε τότε και ο Γεώργιος με τόν αδελφόν του Ιωάννην και τόν εξαδέλφον του Ήλιον Κατσάκον και συνήντησαν τούς Τούρκους εις τό χωρίον Κουτοποδι, όπου έγινεν ή πρώτη μάχη.

«Εκεί, άρηγείται ο βιογράφος, πολλοί Τούρκοι θανατώθησαν και Σπαρτιάται όμως όχι όλίγοι. Εκεί θανατώθη και ένας εξαδέλφος του Πειζαδέ Γεωργίου. Ίσως ήθελον χαθών άπαντες, άνωσος έλειπεν ο Πειζαδές Γεώργιος και ο Κατσάκος Ήλιος. Έπειδή ο Πειζαδές τότε μαζί με τους συγγενείς του, έτρεχε παντού με την σπάθην εις τας χείρας, καθώς ποτέ ο Μέγας Άλέξανδρος έναντίον των Περσών, ώθούντες τους Τούρκους προς τά όπισθον και έλευθερώνοντες τους Έλληνες από τόν θάνατον.

Έπειδή όμως επήλθον φοβερά έπισκορία εις τους Τούρκους, έως 35,000 άνδρες, ο Γεώργιος με τους άλλους Έλληνες εκλείσθησαν εις την άκρόπολιν του Άργους.

«Ανώσος ο Πειζαδές ουτος με τους συγγενείς και αδελφούς του και μερικοί άλλοι Έλληνες δέν εκλείοντο εις την Ακρόπολιν ταύτην, εύδως τότε ήθελε κυριευθεί ή Πελοπόννησος από τους Τούρκους».

Αικαιολογεί δέ τας λέξεις ταύτας λέγων, ότι οι Τούρκοι έξ άνοσιότητας έπέμενον πολιορκούντες την Ακρόπολιν, με την ιδεάν ότι περικλείει αυτή θησαυρούς, και άπρησολήθησαν εκεί επί 25 ήμέρας, εντός των οποίων έφθασαν αι έπισκορίαι των Έλλήνων και διέλυσαν την πολιορκίαν, θανατώνσαντες πολλούς εκ των βαρβάρων.

Οι Τούρκοι άνεχώρησαν τότε δια την Κόρινθον, ενώ ο Γεώργιος τους κατέδιωκε μέχρι

των Κλεωνών, όπου έστρεψεν όχημά του, αφήνεν εις αυτά τόν αδελφόν του Ιωάννην και τόν Κατσάκον και έπέστρεφεν εις την Τριπολιν.

Πρόσβυς εις Ίταλιαν

Έκεί τότε διαμένον ο Μαυρομυχλής, λόγω της μορφώσεως, του γένους και του χαρακτήρος του διορίσθη παμψηφεί υπό των Έλλήνων πρόσβυς μαζί με τόν άείμνηστον έπισκοπον Παλαιών Πατρών Γερμανόν, όπως μεταβούν εις Ίταλιαν και παρουσιασθούν εις τόν Πάπαν της Ρώμης. Άνέλαβον δύσκολον έντολήν τότε οι δύο άνδρες.

Επρόκειτο να ζητήσουν από την ύψηλοτέρην πνευματικήν κεφαλήν της Εβρώπης, τόν Πάπαν, τόν όποιον ή έπισκοπή έφθανε μέχρι των κραταιότερων ήγεμόνων, να βοηθήσιν δια της λογής του ένα χριστιανικόν έθνος άγνοούμενον προς άπίστον βαρβάρους.

Οι δύο όμως προσεβήναι μόλις έφθασαν εις Άγκωνα, έμαθαν ότι δέν εινε ανάγκη να προχωρήσουν εις τό ταξείδιόν των, διότι οι Βασιλείς της πεπολιτισμένης Εβρώπης ηδύκαθησαν επί τέλους να στρέψουν την προσοχήν των προς την ταλαίπωρον Ελλάδα, και ήρχισαν συνειννοήσεις περί του τρόπου, κατά τόν όποιον θα έλυετο τό ελληνοτουρκικόν ζήτημα. Κατόπιν τούτων ή έντολή των δύο προσβεβέντων έπαυσεν αυτοδικαίως και ο μόν Γερμανός έπέστρεφεν εις την Ελλάδα, ο Γεώργιος όμως γνωρίζον ότι έχει πολλούς και γενναίους συγγενείς δια να τόν αντιπροσωπεύουν εις την Ελλάδα, και έπιθυμών να φωτίσθ τό πνεύμα του δι' ευρύτερας και σοφαιότερας παιδείας, άπεφάσισε να μείνη Ίταλιαν και έμεινε πράγματι επί 8 ήμέρας, κατά τους οποίους έξέμαθε τελείως την Ίταλικήν γλώσσαν και έσπουδάσεν άενανώς εις τά έπιφανή τότε εκπαιδευτήρια της Ίταλίας.

Συναναστρέφετο δε, κατά τόν βιογράφον, με όλους τους ευγενεστέρους και έγκρατούς της εποχής, έπισκέφθη δε και την περίφημον πανήγυριν της «Συνήγαγας».

Η επιστροφή του

Επί τέλους έπέστρεφεν εις την Ελλάδα, ή όποια έταράσσετο τότε από τους έμφυλούς πολέμους, εις τους οποίους άνεμήθη και αυτός. Πολεμίων δέ κάποτε επί κεφαλής τών στρατιωτών της Αιονείσεως, τών ευρισκομένων εις τά Τριήσια του Έλλους, ήχηλώτισσε περί τους 100 άντάρτας.

Εις την μάχην εκείνην έκοπίασε πολύ και έδωμένως από τόν άγώνα εκάθισε την νύκτα εκείνην επάνω εις την κορυφήν ενός έκει βουνού, όπου κρυφώς έπεσαν εις μεγάλην άσθένειαν. Και αι ήμέραι διέβαινον και ή ζωή του εκινδύνευε...

Ο Ιατρός του έσπευσε τότε εις τόν Καρβόλιν και δέν παραλείπει να μάς πληροφορήσθ ότι τόν έθεράπευσε λέγων με την συνήθη άφελειαν του όφους του.

«Επειδή και ο ήρωας είχε πόθον είχε εις έμέ, μόλις ήνοιξε τους όφθαλμούς του και άναστενάξας έλεπεν: «Φίλε μου! πρόφθασάν με δσον δύνασαι... Καί οτω με την βοήθειαν του Θεού υγιής γέγονε!..»

Μία πρότασις γάμου

Μετά την άνάφορσιν του ο Γεώργιος έλαβε διαταγάς να συλλάβη τους Δηλγαμινάους και να τους μεταφέρη εις Ναύπλιον. Οι Δελγαμινάοι τότε κατέφυγαν εις Μιστράν, όπου οι κάτοικοι τους παρεδόσαν εις τόν Μουρομυχλήν.

Κατά την εκεί διαμονήν του ο Γεώργιος έδέχθη μίαν πρότασιν γάμου, την οποίαν δηγνίσται ως έξης ο βιογράφος του.

«Ενώ ο Πειζαδές ευρίσκετο εις Μιστράν του έπρότειναν έν συνοικέσιον μεταξύ αυτού, και της έγγονής του άρχοντος Κοπανιτίνα. (Ακολουθεί)

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ Η ΠΟΙΗΣΙΣ

Ο ΑΥΛΟΣ ΚΑΙ Η ΛΥΡΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Η μουσική προστιθεμένη εις τό δράμα, αΐσθαι την δύναμιν των σχημάτων και τού λόγου, ως ο χρωματισμός αΐσθαι τό σημαίνον της ίχνογραφίας. Τά μυθεύμενα παρ' αρχαίους θαυμαστά άποτελέσματα της μουσικής έννοούνται περί του σχηματισμού και της φωνής συνοδευόμενον διά του αΐσθ ή λύρας. Ο Ήρακλείδης κατά Πλούταρχον Ιστορεί εις τό Άμφίον έφευρε την τέχνην της καθαρωδίας, συγχρόνως δε και τό είδος της ποιήσεως άδόμενον προς αυτό τό όργανον. Έτι λέγει ότι ο Φίλημον ο Δελφός ήδεν εις τά έπη του την γέννησιν της Λητούς, τού Απολλώνος και της Αρτέμιδος, και ότι πρώτος έστρεψε χορούς όρχήσεως και μουσικής περί τόν ναόν των Δελφών. Προσθέτει δε ότι οι αρχαίοι ποιηταί ποιούντες τά έπη των, προσήμωτον και την μουσικήν, ότι ο Τέρπανδρος ένόνεζε μελωδίας κατά τους συγχρηγμένους νόμους διά την κίθαραν, καθώς και κατά τους στίχους τού Όμηρου, ότι ήδεν αυτός εις τους δημοσίους άγώνας, ότι ο Κλόνας έποίησε διά τόν αΐσθ νόμους, οίντες ήσαν ήμνοι προς τούς Θεούς ή ποιήματα έπικά. Ο εκ Φρυγίας Όλυμπος αΐλτης έποίησε διά τόν αΐσθ ήμνον εις τιμήν τού Απολλώνος. Εις τους πρώτους χρόνους οι μουσικοί ήδον τά έλεγεια προς αΐσθ, όπερ δηλούται εκ της άπογραφής τών Παναθηναίων, εις ήν μνημονεύονται τά κατ' αυτάς τας έορτάς διανεμόμενα μουσικά άθλα: «Έν άρχή γάρ έλεγεια μεμελοποιημένα οι αΐσθοι ήδον, τούτο δέ δηλοί ή τών Παναθηναίων γραφή ή περί τού μουσικού άγώνος».

Ότω δέ σμφαδ έτύγγανον ή έννοια των λόγων και ο χαρακτήρ της φήδης και τού όργανου, όστε οι αρχαίοι διά της λέξεως μουσικής έσημάνον συγχρόνως τόν τρόπον και τους λόγους άποδομιζέτο δέ ή μαλακή και θηλυπρετής μουσική, διότι φέρε την άσχημοσύνην εις τους λόγους. Όταν οι νόμοι των έπέτατον την σεμνήν και σώφρονα μουσικήν, έπέβαλλον όσάυτως και φήδς, τών όποιων οι λόγοι εκίνουν προς τό δσον, τό δίκαιον και τό άνδρείον. Ο Πλάτων εις τό τρίτον βιβλίον της πολιτείας τόν άφαιρεί την Αυσίαν μελωδίαν ως άρμόζουσαν εις θρήνους και όδυρο.

Εις τας πμπετάδας τελετάς της Διαικής Έκκλησίας οι φθόγοι τού όργάνου συνήμωσαν τά βήματα των ήρώων, ενώ αναβαίνουσι ή καταβαίνουσι τάς βαθμίδας τού θυσιαστηρίου,

μούς και παραδέχεται μόνον την Δωριστι μελωδίαν ως πρότευσαν εις σώφρονας και πολεμικούς άνδρας διά τό έλευθέριον και σεμνόν αυτής, και ως οικειότεραν εις ήμνους προς τιμήν τού Άρεως και της Αθηνάς. Τυρταίος, Άνδρέας ο Κορινθίος, Θρασύλλος ο Φιλαιός, άείχον από τό χρωματικόν είδος, και από τού να προσέσωσι χορούς εις την λύραν, διότι έπροφιλάντο από λόγους τινάς.

Έθνη τινά της αρχαιότητας μετεχειρίζοντο τόν αΐσθ, ως οι Λακεδαιμόνιοι, οίντες προς αΐσθ ήδον τό μέλος τού Κάστορος όταν έπορεύοντο παρατεταγμένοι κατά τού έχθρου άλλα δέ πάλιν έποιουν την πολεμικήν έξοδον προς λύραν, ως τούτο έπεφωρίσε επί πολύ εις τους Κορήτας. Ο Τιμόθεος εκείνος, όστις προσέκληθες εις τους γάμους τού Αλέξανδρου έφφρανε την ψυχήν του κατακτινέτω διά της τέχνης του, έμάλασεν αυτήν ως τόν καιρόν και την πολυειδώς ήτο βεβαίως μουσικός ποιητής, όστις τά μελοποιούμενα αυτού έπη ήδε προς αΐσθ. Τό παλαιόν οι αΐσθται ένγινον έμμισθοί τών ποιητών, έθεωρούντο ως ύπηρέται εις τας διαταγάς της ποιήσεως.

Καθώς της μουσικής ή δύναμις εκλείπει άνεν τών σχημάτων ή τού λόγου, όσαύτως και ή όρχησις ή ο παντομίμος άνεν μουσικής άποβαίνουσι τυχώς φορτικά εις τόν θεατήν.

Τά ραλήτρια, αι λύραι, οι αΐσθοι και τά άλλα όργανα έπενοήθησαν ίνα απομνησύνται διά τών φθόγων τας κινήσεις των άνθρωπίνων παθών καιτοι άντομα κοινωνούσι χαράς και λύπης, και έρρομνεύονται άναφέρονσι τά πάθη και τά ήθη των χρομένων.

Ο Ζήνων έπιθυμών να πορευθή μετά των μαθητών του εις τό θεάτρον, διά να άκούσιν τόν μουσικόν Άμοιβέν, ως ύπάκουον, λέγει, ίνα μάθωμεν όποιος ψυχής μετέχουσι τά έθλα, τά όσα και να ένκόσθια των έσών, όταν εκ τέχνης συναρμοσθώσι κατά την δέουσαν αναλογίαν.

Εις τας πμπετάδας τελετάς της Διαικής Έκκλησίας οι φθόγοι τού όργάνου συνήμωσαν τά βήματα των ήρώων, ενώ αναβαίνουσι ή καταβαίνουσι τάς βαθμίδας τού θυσιαστηρίου,

θυμίζουσιν ή προσκυνούσι, διά να προσφέρωσι την άναίκακτον θυσίαν. Έάν όλα αυτά έλειτουργοῦντο έν σιγή, όποια ψυχρότης και άπάθεια! Ο φθόγγος τού όργάνου παρέχει σημανόμενον εις βίαις αυτάς τας κινήσεις, διότι έξηγεί τά αίσθηματα τού ήρώος, ίκετεύει, όταν αυτός κλίνει την κεφαλήν, οδύρεται, όταν πλήρη τό στήθος, φθέγγεται λαμπρότερον και θριαμβεύει, όταν εύλογή τόν λαόν. Άνευ της μουσικής και ο λόγος αυτός έμποιεί έλαφράν έντύπωσιν. Αί λύραι, λέγει ο Θεόφροστος, έκτρέπουσιν εις θρήνους, οίντες ευκόλως διασθάνουσιν εις μελωδίαν, διά τούτο βλέπομεν τους ήρώους έν τοις έπιλόγοις, ως τους τωαφώδους εις την φανέρωσιν τών πόθων, την φωνήν αυτών άνεπαισθήτως προς τό μελωδία προσάγοντας και λαμβάνοντας τόν τόνον της φήδης εις τας υπερβολικάς χαράς της ψυχής οι σπουδαιότεροι φθέγγονται μεγάλως και παρασκηνάζουσι την φωνήν αυτών εις τό άδειν. Διά τούτο ή κομωδία άρσέκεται μάλλον συνοδευόμενη υπό της μουσικής, ή δέ άδομένη τραγωδία ώραιότερα της λεγομένης. Ο Όμηρος καταδεικνύει τόν Άχιλλέα άδυσώπητον εις τας παρακλήσεις τών Έλλήνων, και μη δύναμενον να έσθη παραμυθιαν ειμή εις την φήδην και την λύραν. Έβρον δ' αυτόν ευφρανόμενον κατά διάνοιαν καθάρα δέσφωδόνγγω ώραις ποικίλως και φιλοτέχνως κατεσκευασμένη, και επί τών ζυγών ούση άγρυωμένη, ήν είλετο εκ τών λαφύρων εκπαύθησας την πόλιν τού Ήττινος: ταύτη ούτος την ψυχήν έτερεπεν, ήδε δέ τας άνδραγαθίας των άνδρών ο Πάτροκλος όμως εκάθητο άντικρύ του έν σιωπή και προσόμενον αυτόν να παύσθ του να ράλλη... ο Άχιλλεύς ήγέρθη ένθους με όρημή, και λέγει αυτοίς: «Χαίρετε, καλώς ήλθετε. Τοιατή ήτο ή άρχαία μουσική, λέγει ο Πλούταρχος, εν τώ τέλει της πραγματείας αυτού περί αρχαίας μουσικής, και τοιαύτα άποτελέσματα της: διότι εκ παραδόσεως γνωρίζομεν τόν Ήρακλέα μεταχειρισθέντα αυτήν, ως τόν Άχιλλέα και πολλούς άλλους ήρωας διαδιδόντας υπό τού σοφού Χείρωνος.

Αλφειοειπή ΑΝΔΡ. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΛΟΣ

ΕΡΩΤΗΜΑ ΤΗΣ "ΕΛΛΑΔΟΣ."

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΕ

Ο ΠΡΑΚΤΙΚΩΤΕΡΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

υπερ του δωσιου ηδυνάτο να διαδέρη τα χρήματά του ένας Έλληνας αριστοίς;

ΔΕΧΟΜΕΘΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Έπ' ευκαιρία του νέου έτους ο έν Νέα Ύορκη διςκατομυμνιόχος κ. Κάργεζ ή διεθεσεν 125 έκατομύρια φρ. ύπερ των κοφαλλών και παραλυτικών.

Ερωτώμεν τους άναγνώστας μας:

Έάν εις την Ελλάδα ευρίσκετο ένας πλούσιος ο όποιος άπεφάσισε να δωρήσθ ύπερ κοινωνοφελούς σκοπού έν χρηματικόν ποσόν άνω του έκατομυμνιού, ποίον θεωροῦν τόν ΠΡΑΚΤΙΚΩΤΕΡΟΝ ΣΚΟΠΟΝ, ύπερ του όπολου να διαδέρη τά χρήματά του ο πλούσιος ούτος;

Αί άπαντήσεις γίνονται δεκταί επί δύο μηνάς από σήμερον, ήτοι μέχρι τέλους προσεχούς Φεβρουαρίου. Όφείλουν δέ να μη υπερβαίνουσι μίαν χειρόγραφον σελίδα.

Θά δημοσιευθῶν αι δέκα επιτυχέστεραι.

ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΠΟΥ ΦΕΥΓΕΙ!

Φεύγει για πάντα δοξαζόμενος χρόνος!...

Έχουν φθίσει τώρα άμείρητοι σάν και σένα, αλλά κανείς δέν άρσασε από την φοιτητήν αναίτηται, τον άσπρόπτερο και άφηνει σου τώρα! Φεύγει για να συνδεθῶς πια με τό παρελθόν, να σκαρλώθῃς στην αινιότητα, και στη γοργή φυγή σου άφήνεις πίσω σου, την πεύ γλυκεία αναμνήση και την πεύ μεγάλη ευγνωμοσύνη σ' άμείρητες ψυχές βασανισμένες, που με τόση ύπομονή, τόσο καιρό περιμένας τόν χρόνο της λευτερίας των!

Είσαι σά! 1912 ή χρονία αυτή, που φεύγει και άφήνεις πίσω σου λευθερώμενους τους σκαλβούς αδελφούς μας και σφύζοντα άρχαλασμένους με τη μεγάλη Μητέρα!

Σβίνεις ευτυχισμένους χρόνους, και άφήνεις να λάμψη περισσοτέρον ο ήλιος της λευτερίας, που άνέτειλε στο όροσόν σου! Σφύζας, τρισένδοσε χρόνους χρονα και άφήνεις πίσω σου να ζωντανεύουν τόσων ψυχών άτελείωτοι πόθοι, να πραγματοποιούνται τόσων αιώνων τά όνειρα, να εισαχθούνται τόσων γενναίων αι ευχαί! Έομολόγες ότι τιμημένη διάβα σου τες πεύ χροσές, αλλά και τες πεύ ματωμένες σελίδες της Ιστορίας και τώρα, που μάς άποχαιρέτας και φεύγει άφρόστα, άφήνεις μαζί με την ψυχή σου να φερωνύξη για πάντα ή Νίκη και ή Δόξα στις Πατρίδες τό άόλγροστο σέμα!... Πεδιανείς! τελειώνεις σάν ήρωας, χωρίς όμως να τελειώσῃ μαζί σου και ο ευγενής και ιδεωδής άγών μας!

Διαβάτη της ζωής! όπου και αν είσαι αυτή την ιερή στιγμή, σταμάτα λίγο τό βήμα σου! Σβάσσουν τη στεγνή πνοή ενός δοξαζόμενου χρόνου που μάς φεύγει για πάντα! Σβέψου, πόσα παραμύθια δέν άλήθευσαν σό όρμημα του, και πόσον λαμπρότερος δέν είναι ο ήλιος, που άνέτειλε στο όρόμιο του! Άλήθεια έχει μεγα-

Αλφειοειπή ΑΝΔΡ. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΛΟΣ

λεύτερη λάμψη αυτός ο ήλιος, γιατί ανατέλλει πια από λευθερωμένα μέρη και ποτίζει άδελφια διά παντός συνδεδεμένα με τη μεγάλη Μάνα!...

Ναι! σάσων διαβάτη! γιατί αυτή τη στιγμή τό ξεφύγισμα τού χρόνου, άναμνή να έσποῦται, γιγαντώνει μια άνάστηση, θεμαίνει μια κορυφή έλπίδας!...

Τό 1912 γίνεσαι διαβάτη! Τ' άκούεις; Στάσου! Χάναται για ν' άναμνή στο παρελθόν! Σβίνει για να λάμψη πια πολύ στην άνάστηση, άδελφομένε με τό 21!...

Μεσολέγγον Δις Μαρία Μ. Χρυσόγυλου

ΤΟ 1912

ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Μετά τό 1821 δέν ύπάρξεν έτος εσφω δοξαζόμενον δια την Ελλάδα όσον τό 1912.

Τό έτος αδελφ έμπεσεν υπό όμινον.

Ποίος δά ήμωροσεν να τό ύμνησθ, όσως τού άξίζει, εις όλίγους στίχους, όχι ωρισσοτέρους των 12;

Ποιήματα δια τόν διαγωνισμόν δεχόμεθα μέχρι τέλους Ίανουαρίου.

Νά δημοσιευθῶν τά τρία καλύτερα μαζί με τας εικόνας των ωοιντών.

Εις την γνώριαν τού χειρογράφου να σημειωθῶναι «Ποιητικός Διαγωνισμός».

Η ΗΠΕΙΡΟΣ

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Δεσπο-
τάτου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς

ΤΟ ΔΕΣΠΟΤΑΤΟΝ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Τὸ ὄνομα Δεσποτᾶτον ἔλαβε τὸ Ἑλληνικὸν κράτος, τὸ ὁποῖον ἴδρυσεν ὁ Μιχαὴλ ὁ Κομνηνὸς τὸ 1205 ἐν τῷ τέως θέματι τῆς Νικοπόλεως, τῆς πρωτεύουσας τοῦ ὁποῖου οἱ κάτοικοι στασιάζοντες εἶχον φονεύσει τὸν διοικητὴν τοῦ θέματος στρατηγὸν Σενναχρείμ, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐκυριεύθη ἡδὴ ἡ Κωνσταντινούπολις τὸ 1204 καὶ ἰδρυθὲν τὸ βασίλειον τῆς Θεσσαλονίκης ὑπὸ Βονifatίου τοῦ Μομφερρατικού. Τὸ Δεσποτᾶτον τῆς Ἡπείρου ἀπλούμενον ἀπὸ Ναυπάκτου μέχρι Δυρραχίου περιελάμβανε τὴν παλαιὰ καὶ τὴν νέαν Ἡπειρον, τὴν Ἀκαρνανίαν, τὴν Αἰτωλίαν καὶ τὴν δυτικωτέραν Θεσσαλίαν μετ' ἐκτετασμένην τὴν Ἀργυραίαν. Τὸ 1206 Μιχαὴλ ὁ Ἀγγελος κατέλαβε τὸ Δυρράχιον, τὸ ὁποῖον τὸ 1207 ἐκινδύνευσεν ἀπὸ τῶν παρακειμένων Ἀλβανῶν, οἵτινες κατὰ πρῶτον τότε ἀναφανίσανται, λαμβάνοντες πολιτικὴν τὴν ἐκείνην ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Δημήτριον. Ἰνὰ παριστῇ τοὺς Ἀλβανούς ὁ τοῦ Δυρραχίου ἑνὸς δούε Μαρίνος Βαλαρέσσος συνεμάρχησε μετὰ τῶν πρὸς βορρᾶν σλαβικῶν φυλῶν. Καὶ ὁ μὲν Δημήτριος διέσωσε τὴν ἀνεξαρτησίαν ἐντὸς τῶν δυσπροσί-

τῆν Κωνσταντινούπολιν καὶ νὰ ἐξώσῃ τοὺς Φράγκους ἀπέθανε δὲ τῷ 1214 δολοφονηθεὶς νύκτα τινὰ ἐν Ἰωαννίνοις. Τὸν Μιχαὴλ δολοφονηθέντα διεδέχθη ὁ ἀδελφὸς τοῦ Θεόδωρος, ὁστις ἀγωνιζόμενος κατὰ Λατίνων, Βουλγάρων, Σέρβων καὶ Ἀλβανῶν ἡδονήθησε γάρων, κατὰ πάντων κυριεύσας πλείστας χώρας Ἀλβανίας καὶ Μακεδονίας καὶ τὴν Κέρκυραν καταστήσας ὑποτελῆ τὸν Βούλγαρον ἡγεμόνα Σβιατοσλάβον. Τὸ 1230 ὁ Θεόδωρος ἐπιχειρήσας πόλεμον κατὰ τῶν Βουλγάρων ἐνίκηθη περὶ Κλοκοτινίτζαν, παρὰ τὸν Ἑβρον ποταμόν, ἡττηθεὶς μετὰ πολλῶν ἀνδρῶν του καὶ ἐτυφλώθη. Ἀντὶ τοῦ τυφλωθέντος Θεόδωρου ἀνηγορεύθη Αὐτοκράτωρ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μιχαὴλ διατηρήσας τὴν ἀρχὴν ἐπὶ δεκαετίαν ἀλλὰ τὸ κράτος του ἐν τῷ μεταξὺ ὑπέστη πολλαπλὰς κολοβώσεις, διότι πλὴν τῶν ὑπὸ τὸν Βουλγάρων κυριευθεῖσιν χωρῶν, ἡ Ἡπειρος, Ἀκαρνανία, Αἰτωλία καὶ μέρος τῆς Θεσσαλίας ἀποσπασθεῖσαι ἀπετέλεσαν νέον δεσποτᾶτον τῆς Ἡπείρου ἀνεξάρτητον τῆς ἐν Θεσσαλονικίᾳ Αὐτοκρατορίας ὑπὸ Μιχαὴλ τὸν Β', υἱὸν τοῦ ἰδρυτοῦ τοῦ Α., ὁστις εἶχε πα-

Θωμᾶ ἄνδρα τυραννικώτατον δολοφονηθέντα διεδέχθη ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Νικόλαος κόμης Κεφαλληνίας, ὁστις συζευθεὶς τὴν χήραν τοῦ Θωμᾶ Ἀνναν Παλαιολογίαν καὶ καταλαβὼν παρανομίας τὰς κτήσεις αὐτοῦ ἐπέκλιθη Δεσπότης τῆς Ῥωμανίας «*Παλατίνος κόμης ἐλὼν Θεοῦ Δεσπότης τῆς Ῥωμανίας*». Τὸ νέον δεσποτᾶτον τῆς Ἡπείρου κατέλαβεν ἐν εἰ 1334 ὁ Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Ἀνδρόνικος ὁ Γ' καὶ προσήρτησε τὰς χώρας αὐτοῦ εἰς τὸ Βυζαντινὸν κράτος. Ἀλλὰ τὸ 1341 ὁ κράλης τῆς Σερβίας Στέφανος Λουσσάν προσελθὼν ἀδικαίως πρὸς νότον διὰ κολακείων καὶ δόλου προσκυκλιόμενος τὰς πόλεις ἐπὶ νόμασεν αὐτὸν αὐτοκράτορα τῆς Σερβίας καὶ Ῥωμανίας, Δεσπότην Ἀργυρῆς καὶ κόμητα Θεσσαλίας. Ὁ Νικηφόρος ὁ Β' ἐπιχειρήσας ν' ἀνακτήσῃ τὰ πάτρια, ἀπέτυχε καὶ φονευθεὶς αὐτοῦ ἐν μάχῃ τὸ 1358 κατέλυθη ὁλοσχερῶς ὑπὸ τῶν Ἀλβανῶν τὸ Δεσποτᾶτον τῆς Ἡπείρου.

Η ΗΠΕΙΡΟΣ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ

Ἡ Ἡπειρος, κυριευθεῖσα τὸ 1430 ὑπὸ τῶν Τούρκων, παρέμεινε τουρκοκρατούμενη μετὰ μικρὰς διακοπῆς ἐπὶ τοῦ Σενδερίτη (1444—1467) μέχρι τοῦ 1881, ὅτε παρεχωρήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τῆς Βερολινεῖου συνθήκης μικροτάτων μερῶς αὐτῆς. Ἡ Ἡπειρος κατὰ τοὺς μακροὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας καὶ ἰδίως ἐπὶ Ἀλὶ πασᾶ διεδραμάτισε σπουδαίον πρόσωπον, ὡς καὶ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν.

Τὸ 1481 ἐκστράτεία Καστριώτων καὶ Κλαδῶ εἰς Ἡπειρον καὶ ἐπανάστασις τῶν Χειμαριωτῶν.

Τὸ 1537 ὁ Χαϊρεδίν Βαρβαρόσας ἐκστράτευσε κατὰ τῶν Χειμαριωτῶν. Ἡ Ἡπειρος τὸ 1566 ἐπαναστάσας κατὰ τοῦ Τούρκου δεσπότη διὰ τὸ παιδομάζωμα. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην (14 Ἀπριλίου 1566) ἴσως ἐποιήθη καὶ τὸ ἐν Ἡπείρῳ φυλλόμενον δημοτικὸν ὄνομα:

«*Ἀνάθεμά σε βασιλεῦ, καὶ τοὺς ἀνὰ μέγα
μὲ τὸ κακὸν ὅτι ἔκαμες καὶ τὸ κακὸν ποῦ κάμεις
Στέλνεις δένεις τοὺς γέροντας τοὺς πρῶτους τοὺς
παιδᾶς
νὰ μάσης παιδομάζωμα καὶ κύνες γαντιόσους
Κλαῖν' οἱ γονεῖς τὰ παιδιά, καὶ ἡ ἀδελφεὰ τὴν ἀδελφὰ
κλαίει καὶ ἐγὼ καὶ καλὸν καὶ ὅσο ζῶ θά ληλαῶ
πᾶσαν πᾶσαν τὴν γυναικά μου, φέτο τὸν ἀδελφὸν
μου.*»

Τὸ 1585 ἐπανάστασις ἐν Ἀκαρνανίᾳ καὶ Ἡπείρῳ ὑπὸ Μισοῦ Γρίβα, Πουλίου Δράκου καὶ Μαλάμου.

Ὁ Θεόδωρος Μισοῦς Γρίβας ὑποκινούμενος ὑπὸ τῆς ἑνετήσης δημοκρατίας, ὤψωσεν ἐν Ἀκαρνανίᾳ καὶ Ἡπείρῳ τὴν σημερινὴν ἐπανάστασιν καὶ ἐν μᾶν νύκτι ἐπιτελοῦν ἐσφάξε τοὺς ἐν Βονίστῃ καὶ Σηρομῇ Τούρκους. Ἐν εἰ 1588 οἱ ἀδελφοὶ Γεώργιος καὶ Νικόλαος Ὅρσιναι διήρθαναν λόγον ἱκετηρίου πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας Ροδόλφον Β' ὅπως ἐκδιώξῃ ἐκ τῆς Ἡπείρου τοὺς Τούρκους. Τὸ 1717 ὁ Σουλγεμβουργὸς διαφώσας τὴν Κέρκυραν ἐκ τοῦ δεινῆς πολιορκουμένου αὐτὴν τουρκικοῦ στόλου ἐπέτεθη κατὰ τῆς ἀντιτενῶν στερεάς, κυριεύσας ἐκ νέου τὴν Προβερῶν. Οἱ ὁρματωλοὶ τὸ 1806 διατρέχουσι τὴν Ἡπειρον.

Πολλοὶ τῶν κατοίκων τῆς Ἡπείρου, ἔνεκα τοῦ ἀγόνου τῆς χώρας μεταβαίνοντες εἰς ἄλλα μέρη πρὸς εὐνοίαν πόρον ζωῆς, ἀλλὰ διατηροῦσαν ἀκλόνητον τὴν πρὸς τὴν Πατρίδα ἀγάπην καὶ ὑπὸ ἐνός καὶ μόνου πόθου διαφύγονται νὰ προαγαγῶσι τὴν αὐτὴν πατρίδα δι' ὃ καὶ καὶ ἐξοχὴν ἐκλήθη ἡ χώρα αὕτη εὐάνδρος, ἥτις ἀνέδειξε τοσοῦτους μεγάλους τοῦ ἔθνους εὐεργέτας, οἵτινες πλουτήσαντες εἰς τὰ ξένα μέρη, εἰς τὰ ὅποια ἀπὸ τῆς παιδείας ἡλικίας ἐργάζοντο, ἀφίερωνσαν ὅλην τὴν αὐτὴν περιουσίαν εἰς τὴν πατρίδα, ἣν κατεκόσμησαν διὰ διαφόρων μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν.

Τοιαύτη εἶνε ἐν σκιαγραφίᾳ ἀπὸ τοῦ 1205 ἡ ἱστορία τῆς εὐάνδρου Ἡπείρου, ἥς τὴν ἐλευθερίαν διὰ ἀληθῶν γιγαντομαχίων ἀσχολεῖται ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς νὰ ἀποπερατώσῃ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
Σχολάρχης

ΔΙΑ ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΟΛΟΥΣ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΜΕ... ΤΣΑΡΟΥΧΙ

ΤΟ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΘΗΡΙΟΝ

Ὁ Γιάννης ὁ Κατσάρας, ὁ τοῦ Παναγιωτοῦ φρούραρχος, περίλυπος εἶνε ἕως θανάτου. Καθημέριος σ' ἓνα σκαμνὶ τοῦ μοναχικοῦ τοῦ χωριοῦ καφετίου, κατεβάζει ἀλλεπάλληλα ποτηράκια «*κονιάκι*», ἔτσι γὰρ νὰ πᾶνε κάτω ἡ πίκρα, ἀ- γριοκατέχων συγχρόνως καὶ τοὺς ἄρκους τοῦ καφετίου θαλάσσης, οἱ ὅποιοι πρὸ πολλοῦ τὰ ἔχουν χρειασθῇ.

Τὶ νὰ συμβαίνει ἀπ' αὐτοῦ; Γιατί ὁ πάντοτε τῶ- σον εὐθὺς Κατσάρας, τὸ χαλκωμένο παιδί τοῦ Παναγιωτοῦ καὶ τὸ ἱνδαλμὶ τῆς κάθε χιμερῆς καὶ ἀφράτης χωριανοῦλας, ἔχει χαλασμένη σήμερα τὴν ἡρωϊκὴν του ἐψή;

Ὁ πλὴμων φρούραρχος ἀγαπᾷ. Αὐτὸς ὁ ὅποιος ἐπὶ εἰκοσαετίαν ἀπῆλθε εἰς τοὺς πειρασμούς τοῦ μικροῦ υἱοῦ τῆς Ἀφροδίτης διὰ κακῶν, τώρα «*ἡγχιζόντων τοῦ τῆς τσαρκακουστοῦ*» περιπλέχθη εἰς τὰ δίκτυα τοῦ σκανδαλιστικοῦ μικροῦ Θεοῦ «*ἄνω ἡλίπιδος ἐμπλεέμεντος*».

Ἀλλὰ τὸ φοβερότερον εἶνε ὅτι ὁ «*μυηρικῆς*» καὶ «*στειφωμένου*» Γιάννης ἐδιέλεξε γιὰ σύντροφον τοῦ βίου του—οὔτε λίγο, οὔτε πολὺ—τὴν ὠραϊότερην τοῦ χωριοῦ «*τσούρα*», τοῦ πέρεφρου τὴν κόρη τὴν μονακίρη.

Τὸ κακὸν ὅμως ἡ κλήμερινος πατινάδας ποῦ ἔκανε κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα τῆς τσεμπεροφροσύνης Βασιλικῆς του, τοῦ κακοῦ καὶ τὰ «*μυη- ρικῆς*» ραδακίνα ποῦ μετὰ τὸν γυνὴ τῆς κυρά- μαχμῆς τῆς ἔστειλε. Ὅλα αὐτὰ τὰ «*γραμματαῖα*»—ὅπως ἔλεγαν ὁ ἀπεχθέμενος καὶ πέρεφρος—ἐστόλιναν καθέμερα τὸ μικρὸ ἔκλεινο καμαράκι ποῦ ἔφερε καὶ ἔφερον...

Τὶ νὰ σοὺ κάνῃ καὶ ὁ ταλαίπωρος Γιάννης; Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι τὸ τσεμπεροφρόν ἱνδαλμα τῶν λογισμῶν του δὲν ἐφάνηκε καὶ τῶς ἀδι- αφορὸν πρὸς τὸν φλογερὸν τοῦ ἔρωτα ἀλλὰ ὁ Πέρεφρος; Αὐτὸς ὁ ἀλιτήριος ἦταν ποῦ ἀντε- θέτο εἰς τὴν ἐνοσίαν δύο καρδιῶν καί... τσεμπερ- τσεμπερὶν ἀγαπημένων πρὸ τῶς χρόνων καὶ αὐτῶς, αὐτῶς ἦταν ποῦ μὴ Κυριακὴ ἀπεφάνη εἰς τὴν μονακίρη τοῦ χωριοῦ μικροπλάτειαν, ὅτι: «*εἰν ὅσον οὐ λιγάνιμος ἔχεις εἰς δύο σαρ- δέλλας στοῦ μαυνοκάπ' οὐδέποτε θὰ γν' ταίρι μὴ τὴν Ἀγγέλου μ'.*» Ἰὼν ἔρως παρ' ἡλίπιδος ἡ δύο σαρδέλλαις γυνὸν τρεῖς, μπορεῖ τότε νὰ νὰ γν'.

Αὐτὸς λοιπὸν ἦταν ὁ ἐνδοκάρδιος πῶθος τοῦ δυστυχικοῦ κῆρ-λοχί» νὰ γνῇ ἐπιλοχίαι, διότι τότε καὶ μόνον ἦδοντο νὰ ἔχῃ βλεφᾶς ἐπὶ τῆς χειρὸς καί... τῆς προικῆς—δύο χιλιάδες μετρη- τές, χίρια τ' ἀμπελοχώρκα» ἔχει παίξουμε!— τῆς καλλιπαρεῖος Ἀγγέλου. Καὶ γι' αὐτὸν τὸν λόγον σήμερα, τὸ πρῶτ' ἡ Ἀγαννιὸ—τ' ὄνομά του δὲ!—εἶνε καταλυτικῶς, σκεπτόμενος καὶ ὑπολογίζων τὰ πιθανὰ ἀποτέλεσματα τοῦ μὴ εἶ- σαι προδίδασμῷ του, δταν...

—Κυρ-λουχία μ' ἔνα γράμμα!
—Διεδάστω ἄνω χρονοστρεῖς ἱντάς τῶ παλιμάχῃ τῶ χειρὸς μ'! ἐδρῆχθη ὁ ἔρωτοκυ- πτῆμος λοχίας, ἐδρῆχθη μετὰ ἀλπίδος καὶ ἀπελπίδας.

«*Ἀστυνομικὴ Διεύθυνσις Ἀκαρνανίας*» ἐδιέθα- σεν ἀπάνω-ἀπάνω στὸν φακέλο ὁ δυστυχὸς Κα- τσάρας καὶ ἡ «*ἀνταρκαμένη*» καρδολογία του ἐξέχλη εἰς ὅκεανον γλυκείας καὶ κλωστήνης.

Ἀπ' σίγουρα γιὰ τὸν πολυκλήτητον κρου- διασμὸ μ' θὰ πρῆχῃ! ἀνεβῆσεν, ἔξω φρενὸν γιὰ τὴν ἀπροσδόκητον εὐτυχίαν...

Ἀλλὰ... γιατί ὁ ροδονόκηνα μάγουλα τοῦ Γιάννου μας ἐκτενίσαν; Καὶ γιατί, στὴν τα- ραχὴ του, ἐναδιαβάζει τὸ γράμμα... ἀπὸ τὴν ἀνέποδῃ;

Κατακαίμενε Γιάννο! Μαῦρε καὶ ἀραχλε... ἐπι- λοχί! Τὸ ἐγγράφον τῆς Μοιραρχίας δὲν ἦταν—ψε!—εἰδοποίησις γιὰ τὸν προδίδασμῷ σου, ἀλλὰ—ὁ, ὁρᾶνε!—«*τριακονταθήμερος*» τιμωρία ἐπιβληθεῖσα γιὰ κάποιο πειθαρχικὸν μικροπαρ- πτομα...

—Ἄχ, μοῦρε, φωνάζει—καὶ μετὰ τὸ δίχον του— ὁ ἄμωρος Κατσάρας, αὐτὸ τοῦ ἀλλοῦ «*τρια- κονταθήμερον*» μὴ ἔφαγε!

Ἀργύρης Γ. Σακελλαριάδης

Τουρκικαὶ ὀφθαλμοὶ ἐγκαταλείφονται εἰς Σαραντάπορον

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΟΤΕΡΑ ΛΑΦΥΡΑ

Ὅταν εἰς τὴν Ἡπειρον τὰ Πεσὰ κατέλει- φθησαν ὑπὸ Ἑλληνικῶν στρατῶν μετὰ τῶν ἄλλων λαφύρων εὐρεθῆσαν καὶ διάφορα πολυτελῆ αντικείμενα μετὰ αὐτῶν δὲ καὶ... γι- λωσσαι καὶ ταῦτα καθ' ἣν περιστάσιν ὁ Ἑλληὴν προσεκάλεσε νὰ ἐφοδιασθῇ μετὰ βελόνης ἐλα- φρῶν τσερουνίων καὶ ἀπέβλεπε εἰς τὸ πῶς νὰ εἶνε εὐκρινέστερος καὶ παρμυκότερος. Ὅλοι ὅσοι εἶδον τὰ περὶ αὐτοῦ ἔκλεινα ἀντι- κείμενα ἐμείναν ἐκατακίκοι: Γαλλοὺς στὸν πόλεμον!

Μεν. Τσ.

ΜΑΧΑΙΡΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΟΥΝΙΑ

Ὅταν γελῶμεν μετὰ τοὺς Κινεζοὺς, διότι μετα- χιζοῦνται βιολίαι διὰ νὰ τρώγουν, ληστο- νοῦμεν ὅτι τὰ μαχαίρια καὶ τὰ περουνία εἰνε πολυτέλεια τῶν σχετικῶς τελευταίων χρόνων. Πρὸ τριακοσίων ἐτῶν, ἕκαστος ἄνθρωπος εἶχε τὸ μαχαίρι καὶ καὶ ἕκατος τὸ κράς εἰς μικρὰ τεμάχια, τὰ ὅποια ἔδενεν εἰς τὸ στομά- χον τῆς ἄλλης χειρός.

Ὅσοις ἐκ τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἀγγλίας εἶχε περουνία μετὰ τῆς βασιλείας Ἑρρίκου τοῦ Τέτου Ἀπλάντες ἐνέμενε τε καὶ μὴ, μετεχειρί- ζοντο τοὺς δακτύλους των. Εἰς τὰς βασιλικὰς ἀδελὰς ὑπῆρχεν ἡ καλονομένη ὑδρία, ἥτις συνο- δεύετο μετὰ λεκανᾶς, ὕδατος καὶ χειρομάκτρας.

Ὅταν ὁ Ἰάκωβος Δεσ, ὑπεδέχτο τὸν Προ- σβετὴν τῆς Ἰσπανίας εἰς γαῖαν, αἱ Μεχλιε- τῆς τὸν ἐνίχον τὰς χεῖρας αὐτῶν μετὰ νερόν ἀπὸ τὴν αὐτὴν ὑδρίαν, τὰ δὲ χειρομάκτρα προσεφύθησαν εἰς μὲν τὸν Βασιλεῖα ὑπὸ τοῦ Λόρδου τοῦ ἡμεροσφραγιστοῦ, εἰς δὲ τὴν Βα- σίλισσαν ὑπὸ τοῦ Λόρδου Ἀρχιμαστόχου. Ὁ πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας εἶχεν ἰακὴν τουρκοῦσαν τὴν ὅποιαν μετεχειρίσθη κατόπιν ὁ πρσβε- τῆς. Τὸ πρῶτον βασιλικὸν πρόσωπον ἐν Ἀγ- γλίᾳ τὸ ὁποῖον ἦτο γυναικὸς ὅτι εἶχε περὺ- νιον ἢ τὴ Βασίλισσα Ἐλισάβετ, ἀλλ' ἀμφιβα- λὼν ἀπὸ τὸ μετεχειρίσθη. Τὰ περουνία τῶ- σον βραδέως ἐτέθησαν ἐν χοίρῃ, ὅστε τὰ με- τεχειρίζοντο μόνον ἀπ' ἀνωτέρων τάξεων, περὶ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος. Κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐπανάστασος τοῦ 1688, ὀλίγοι

εὐγενεῖς Ἀγγλοὶ εἶχον πλέον ἢ δωδεκάδα ἄρ- γων περουνίων, καθὼς καὶ τινὰ ἐκ σιδήρου καὶ χάλυβος. Ἐπὶ τέλους τὸ χαλκῶδες πε- ρουνιον ἐτέθη εἰς γαῖαν χοῖρον καὶ κατε- σκεύασθη εἰς τὸ Σερφίλδ. Καὶ ὅχις εἶχε δύο ὀδοὺς ἀλλὰ βραδυτέρων προσετέθη καὶ τριτὴ.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)
Ρέθυμον-Κρήτης Εὐάγγελος Α. Φωτάκης

ΕΙΣ ΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Κάποτε εἰς τὰ γυμνάσια ἐνός στρατοῦ ἔκαμε τὴν ἐμφάνισιν του ἕνας κοινὸς ἀναστήματος στρατηγός, ὁστις ἐπαθροίσας ὅλην τὴν παρῶ- ταν ἐστῆθη ἑαυτοῦ εἰς ἓνα γυμναστικὸν στρατιωτικὸν καὶ ἐβροντοφώνησεν.

—Υψηλότερα ὀλίγα!...
—Τόσον; Υψηλότερα!... Μείνε αὐτοῦ τώρα καὶ πάντοτε ἐτοὶ νὰ στεκεσθῇ.
Ἀλλὰ τότε στρατηγὸς μου μετὰ καταδικάζεται νὰ μὴ σῇ ὅσο ποτὲ!... εἴπε μετὰ χαιρέκακίαν καὶ μετὰ ἐξηρηλωμένην ὑπομονὴν ὁ στρατιώτης.

Ἀρ. Χρ. Μπατάκης

ΤΑ ΦΩΤΑ

Τίποτε κόσμος ποῖς σ' ἀπορροῖται
τὸ Δεσπότης περὶ τὴν χηρὰ.
Τὸ σπασμὸν δὲ νὰ εἶναι καὶ κατὰ
στοῦ πλάγιον καὶ κρῖνα νερά.

Ὅσοις ἔλθουν σὺ πόλιν! καὶ ἄλλοι
σὺν δειλίᾳ—τῆς θαλάσσης λαλῶ.
Ποῖος ποῖος τὸ σπασμὸν δὲ νὰ βγάλῃ
κατεκοῖν μετὰ τὴν τὰ κορμῇ!

Βοσκομένη τὰ μάτια ἀπὸ δάκρυα...
Γνωκομένη τὴν Κόρη θανάτου...
Τὰ μάτια τῆς χαίρειν τὰ γέφυρα...

—Ἀχ! Δεσπότης καὶ ἐμένα καρτέρι
στῆς θαλάσσης αὐτὴν τὴν ἀρχὴν
τὸ σπασμὸν τὴν πῆ «*ἔχε γυνὴ*»!

Λευκάς

ΔΗΜ. Ε. ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ. — Ὁ δημόσιος κήπος

των ὁρέων, ὁ δὲ πολυμήχανος δεσπότης τῆς Ἑλλάδος (ὁῦτο χρονικὰ τοῦ Μωρέως προσα- γορεύοντος τὸν ἡγεμόνα τοῦ Δεσποτάτου) ἐπι- θυνῶν ν' ἀπαλλαγῇ τῶν ἑνῶν, ἵνα δύναται νὰ πολεμῇ ἐλευθέρως κατὰ τῆς ἐν Πελοπον- νήσῳ φραγκικῆς κυριαρχίας, συνεβίβασθη πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τῇ παροχῇ ὁσολόγων ἐμπο- ρικῶν προνομίων εἰς τὰς χώρας τοῦ Μιχαὴλ. Ἐνεκα λοιπὸν τῶν ἀμοιβῶν τούτων συμφε- ρόντων συνομολογήθη τὸ 1210 μετὰ τῆς ἑνετίας καὶ τοῦ Μιχαὴλ σύμβασις, διὰ τῆς ὁποίας ἡ ἑνετία ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὸν πᾶσαν τὴν Ἡπειρον, τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ τὴν Αἰτω- λίαν ἀπὸ τοῦ Δυρραχίου μέχρι Ναυπάκτου ἐπὶ τοῖς ὁροῖς νὰ προστατεύῃ ὁ δεσπότης τοὺς ἑνέτους.

Τὸ Δεσποτᾶτον λαβὼν ὑπὸ τοῦ ἰδρυτοῦ τὸ γενικώτερον ὄνομα Δεσποτάτου τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀγωνισθὲν ἐπὶ ἓνα καὶ ἥμισον αἰῶνα (μέ- χρι τοῦ 1341) ἐγένετο πρῶτον πλείστον ὁ- φελειῶν εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν διατηρήσας τὴν πατρίαν γλῶσσαν καὶ τὰς παραδόσεις. Ὁ Μιχαὴλ (Μιχαὴλ ὑπὸ τῶν Φράγκων καλούμε- νος) ἀνεδείχθη ἰσχυρὸς καὶ γενναῖος τοῦ Ἑλ- ληνισμοῦ πόλεμος καὶ ἦλθεν εἰς συνεννόησιν μετὰ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Νικαίας Θεοδώ- ρου τοῦ Λασκάρεως μετεωντος νὰ προσβάλῃ

ραγμονισθῇ τῷ 1214 ὑπὸ τοῦ θεοῦ του Θεο- δώρου. Ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ Β' ἐγένετο ἡ ἀνάκτι- σις τῆς Κωνσταντινουπόλεως (τῷ 1261) ὑπὸ Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου. Ἀποθανόντος τοῦ Μιχαὴλ τὸ 1271 ὁ Δεσποτᾶτον διηρέθη εἰς τρία μέρηματα ἄνισα, τῶν ὁποίων τὸ μὲν πρῶ- τον περιλαμβάνον τὴν Θεσσαλονίκην, Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν, Κεφαλληνίαν καὶ Ἰ- θάκην ἐκληρονομήσεν ὁ υἱὸς τοῦ Νικηφόρος, τὸ δὲ δεύτερον περιλαμβάνον τὴν Θεσσαλίαν, Φθιώτιδα καὶ Λοκρίδα ὁ υἱὸς τοῦ Ἰω- ἄννης ὁ Α', καὶ τὸ τρίτον περιήλθεν εἰς τὸν Ἀνδραγαθὸν οἶκον τῆς Ἰταλίας. Ὁ Ἰωάννης περιελάμβανεν τὸν Μιχαὴλ εἰς μακρὸν πό- λεμον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀντιμαχόμενος οἱ Φράγ- κων κατέλαβον πλείστας τοῦ Δεσποτάτου χῶ- ρας. Ἀποθανόντος τοῦ Ἰωάννου τὸ 1296 τὸν τίσαν ἐλαβον ἀμφοτέρω οἱ υἱοὶ του, Κωνσταν- τίνος καὶ Ἀγγέλου, ἀλλὰ κυρίας δυνάστες ἐ- λογίσθη ὁ Κωνσταντίνος (1303). Τὸ 1296 ἀ- πέθανεν ὁ Νικηφόρος καὶ τὸ μὲν καλλίστον μέρος τῆς χώρας του περιήλθεν εἰς τὴν κόρην του Θάμαρ σύζυγον τοῦ Φιλίππου τοῦ Τάραν- τος, τὸ δὲ λοιπὸν εἰς τὸν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρὸς του δεσποτῆς Ἀννης πενταετὴ υἱὸν τοῦ Θωμᾶ τελευταῖον ἀρχοντα τῆς Ἡ- πείρου ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Ἀγγέλων (1318

ΝΕΚΡΟΙ ΚΑΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ι. Παρακυμιώτης, λοχαγός πεζικού
πεσών εις Ἀνώγεια Ἡπείρου.

Ἀντ. Ἰατράκης
πεσών εις Κοντοβράχι Ἡπείρου.

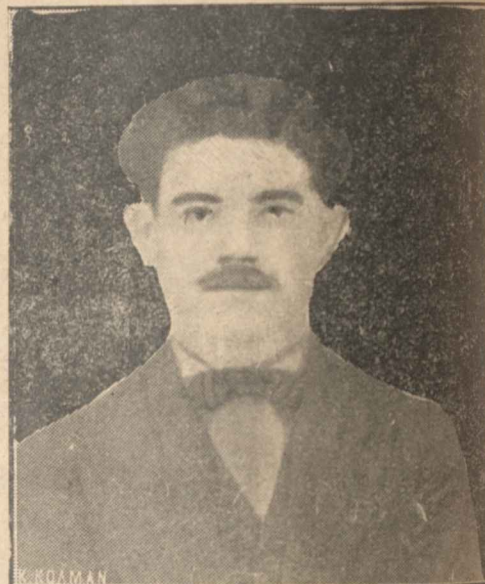
Εμ. Ν. Ποθητός, ἐκ Θήρας
πεσών ἐς Χίον.

Ν. Βελίτης, ἐκ Σπετσών, τραυματισθεὶς ἐν Χίῳ.

Κ. Κωνσταντινίδης, λοχίας, ἐκ Λαρίσης τραυμ. ἐς Σαραντοπόρον.

Τ. Σουλαμιανάκης, ἐξ Ἡρακλείου πεσών ἐν Σατίστῃ.

Πλατ. Ἀνδριτσάκης, ἐκ Κεραιέας
τραυματισθεὶς εις Δρίσκον.

Γ. Α. Μπαγκίνης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως
τραυματισθεὶς εις Μανωλάσσαν.

Π. Φωῆς, ἀνθυπολοχαγός τοῦ Ἱεροῦ Λόχου
ἐκ Κεφαλληνίας, τραυματισθεὶς ἐν Μπισσανίῳ.